

KECSKEMÉTI

1988.
OKTÓBER
ÁRA: 12 FT

SZEMLE

Vállalkozásban épített Dutép-lakások a Hunyadivárosban. (Fotó: Somos László)

Megalakult a Kecskeméti Könyvgyűjtők Köre ● Újabb parabolaantennák ● Használt autók új kereskedése ● Lakásvásárlók között ● Egy szexológus-népművelő portréja ● Há-mori Zoltán szatírája: Az ut-caseprő ● Bűnügyi riport: Egy palimadár gyűjtő ● Sómázas-szimpózium a kerámiastúdióban ● Nagy Annamária primadonna jelenről, lehetőségekről, hangu-

latról ● Panaszfal ● Kecskeméti kínálat: föl-vá-gottak ● A hónap új filmjei ● A mozik, a művelődési intézmények műsora, utazási irodák ajánlatai ● Sport: gokart-világbajnokság után ● Városmúlt: a körúton kívül ● Kis magyar játéktörténet ● Interjú a nyelvtanfolyamokról ● Heltai Nándor városszépítő-összeállítása ● Anyakönyv ● Bátori Géza keresztretjtvénye

A NYOMTATOTT BETŰ BARÁTAI

Kecskeméti Könyvgyűjtők Köre

Miközben joggal panaszkodunk, hogy napjainkban egyre kevesebb idő jut olvasásra, meglepően széles körben hódít a könyvgyűjtés divatja. A könyvesboltok emelkedő forgalma éppúgy tanúskodik erről, mint a régi könyvek, kiadványok növekvő kultusza.

Van akit a történelem, a néprajz vagy a művészettörténeti irodalom érdekel, mások a több évszázados vagy épp a közelmúltban külföldön kiadott magyar nyelvű könyveket gyűjtik. Számtalan érdeklődési kör és sok-sok gondosan összeválogatott könyvtár tanúskodik arról, hogy aki egyszer a nyomtatott betű barátjává szegődik, annak életét végigkísérik a könyvek.

A könyvgyűjtőknek, könyvbarátoknak eddig nem volt olyan fóruma Kecskemét környékén, ahol

találkozhattak volna egymással, kicserélhették volna tapasztalataikat, könyveiket, bővíthették volna gyűjteményüket. Mostantól lehetőséget teremt erre a Kecskeméti Könyvgyűjtők Köre. Az öntevékeny csoportnak, melyet néhány helybeli könyvszerető ember kezdeményezett, az Erdei Ferenc Művelődési Központ adott batoritást, s megfelelő helyet a működéshez. Itt rendezik majd meg rendszeres találkozóikat, s — előre meghirdetett időpontokban — a tervbe vett nyil-

vános könyvbörzékét. A baráti kör — melynek természetesen nem csak kecskemétiiek lehetnek a tagjai — kiállítások, antikvár könyvvásárok, a régi könyvekkel és gyűjtésükkel foglalkozó előadások szervezését is tervezi.

Szeretnénk felkarolni minden olyan ötletet, kezdeményezést, mely segíti a könyvgyűjtőket, erősíti a nyomtatott betű megbecsülését. Első rendezvényük mottója ez volt: Belépés könyvvel! Hozzon magával, mutasson be egy könyvet gyűjteményéből!

Jelenleg még az első lépéseket teszi, de máris sokakat érdeklő új kulturális kezdeményezésnek látszik a Kecskeméti Könyvgyűjtők Köre.

Újabb parabolaantennák

Manapság szinte semmi sem megszokottabb, mint új és újabb műholdvevő parabolaantenna egy-egy körzetben. A városban már külön antennát szereltetett föl az IKTV (ez a legnagyobb, a 3,2 méteres, a megyei tanács tetején), és további négyet az Elektroszer. Van már műholdvevő a Batthyány utcában, a Vízmu igazgatósági épületének tetején, a Széchenyivárosban és az egyik fűrészfogas épületen. Szerveződik a vacsiközi és a hunyadvárosi

közönség is — a műholdas műsorok sokakat meghódítottak.

AUTÓKERESKEDÉS A MINDSZENTI ÚTON

Akár részletre is

Május végén kezdte meg működését az Univer Áfész új kereskedése a Mindszenti úton: használt autókat és műszaki cikkeket (televíziót, rádiót, képmagnót, varrógépet stb.) adnak és vesznek itt.

— Autókból eddig (szeptember első napjaiig) hárommillió forintos a forgalmunk. Elég szép — summázta az első hónapok tapasztalatait Fejes Tibor, a telep vezetője.

— **Újdonság?**

— Kettő is van. Az első: augusztus végén kaptuk az értesítést, hogy három évnél fia-

talabb kocsikkal is foglalkozhatunk, azaz, gyakorlatilag nullkilométeres autót is árulhatunk. Ez remélhetőleg föllendíti a forgalmunkat, hiszen erre eddig csak a Merkurtelepnek volt jogosítványa.

— **Ez attól is függ, ki ajánl többet a kocsiórt?**

— Azt hiszem, hogy a szisztémánk nagyon is hasonlít, a különbség csupán néhány száz forint lehet. Akadt kuncsaftunk, aki a Merkurnál megajánlott összeget keveselve hozta hozzánk az autóját, de olyan is, aki inkább a Merkurhoz ment.

Amíg nincs házi diagnosztizáló berendezésünk, az Autóklubbal működünk együtt, az ő műszaki állomásukon készítik el az eladni kívánt jármű állapotlapját.

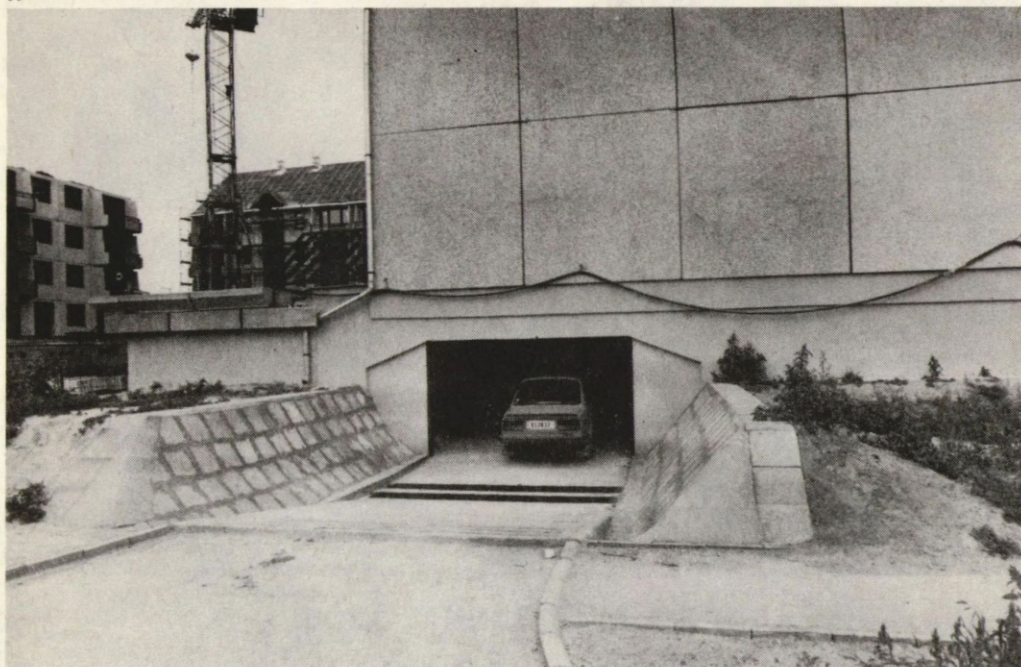
— **Az egyik újdonságot már említette, melyik a másik?**

— Szeptembertől részletre is árulunk autót.

— **Milyen feltételekkel?**

— A vételár 50-60 százalékát kérjük készpénzben, a többi 6-9-12 havi lejáratra részletekben lehet fizetni. Tervezzük a helyszíni casco-kötés lehetőségének megteremtését is.

„BELEMEGYÜNK MINDEN ADÓSSÁGBA, HÁTHA SIKERÜL”

Lakásvásárlók között

Akik még tépelődnek, s akik már beköltöztek

Több mint háromszáz lakás gazdára talál — írtuk legutóbbi számunkban, hírt adva a városi tanács és a Dutép közös lakásépítési és értékesítési akciójáról. Folytatást is ígértünk: a vásárlók, az új lakásba költözők szemszögéből hogyan néz ki az újszerű vállalkozás. Íme:

A lakást vásárlók első útja rendszerint a tanács lakásügyi osztályára vezet. Itt a folyosón, az ajtó mellett fényképes, alaprajzos tablók láthatók, a Dutép által kínált lakásokról. Egy fiatalasszony nézegeti éppen, mellette két kisgyerek. Kérdéseimre riadtan háritja el a választ:

— *Még csak nézelődök, nem tudok semmi biztosat. Azért jöttem, hogy érdeklődjek, milyen lehetőségek vannak.*

A lakásvásárlás jelentős állomás minden család életében. Különösen, ha az első otthonról van szó. Nem két kiló krumplit vesz az ember, hanem milliós értéket. Alaposan átgondolja, többször is végigszámolja, s — érthető — nem szívesen beszél róla másoknak, amíg végleg el nem dől az ügy.

A fogadónapon megállás nélkül váltják egymást az ügyfelek az első emeleti fogadószobában. Fiatal há-

zaspár lép ki az ajtón, *Szatmári Imre és felesége*. Mint a legtöbbben, ők is érdeklődni jöttek, s most a hallottakat latolgatják:

— *Eredetileg a garzonházba, az ifjú házaspár otthonába kértünk helyet, de azt a választ kaptuk, hogy éppen nincs üresedés. Tegnapelőtt azután kaptunk egy levelet, és igazán meglepő dologról értesítettek. Arról, hogy kaphatnánk egy öröklakást, ha össze tudnánk szedni 220 ezer forint készpénzt.* — mondja a fiatalember. Mint megtudom, második éve házaspár, s egyikük a Baromfi-feldolgozó Vállalatnál, a fiatalasszony pedig a megyei

kórháznál dolgozik. Bugaciak, s szeretnének letelepedni Kecskeméten. S kiderül a tépelődés oka is:

— *Az igazság az, hogy jelenleg nincs ennyi pénzünk. Csak úgy tudnánk összeszedni a beugrót, ha a fizetésünk dupláját vállalnánk törlesztésben. De azért megnézzünk minden lehetőséget, próbálunk munkahelyi kölcsönt is kérni, hátha sikerül. Belemegyünk minden adósságba, hátha sikerül végleges megoldáshoz, normális lakáshoz jutni.*

Mire az ember manapság megvesz egy lakást, egészen biztosan megtanul számolni. Odabent, a hivatali helyiségben csak úgy röpködnek a százezrek: ennyi az OTP-kölcsön, ennyi jár a gyerekek után, ez a vállalati hozzájárulás, emez a bankkölcsön. Sok helyről áll össze az általában millión felüli lakásár.

Z.-né fiatal tanítónő. Ő már túl van a számoláson, kezében leendő lakásuk kulcsa. Mint kiderül, nem szívesen árulja el a nevét. A lakásvásárlás során ugyanis kellemetlen élményben is volt része:

— *Jól indult a dolog, kapunk tájékoztató prospektusokat, megnézhattuk a lakásokat. De azután, amikor bejöttünk ide a tanácsra, kiderült, hogy két perc alatt kell eldöntenünk, melyik lakást választjuk. Ráadásul az egyik ügyintéző elég kellemetlen hangnemben beszélt*

velünk. Úgy tűnt, nem érti, hogy nekünk ez milyen fontos esemény. Jó lett volna aludni egyet a döntés előtt, de ezzel azt kockáztattuk volna, hogy addig esetleg elkel az a lakástípus, amire megvolt a pénzünk.

Végül a döntés megszületett, s a fiatal házaspár a kulcsot is meglepően gyorsan kézhez kapta:

— *Két és fél szobás az új lakásunk, és nagyon tetszik. Egy gyerekünk van, s még egyet vállaltunk, úgyhogy jó ideig megfelelő lesz a mérete. Egyedüli kifogásom, hogy a lakóelőtér sötét. Egy étkező szerencsésebb lett volna helyette.*

Z.-ék a Széchenyivárosba költöztek, ahol a Vántus, Rudas és a Szántó utcában már mintegy félszáz Dutép által épített otthonba beköltöztek szeptember folyamán a lakók. A Hunyadivárosban a Mátyás király körúton is benépesültek már az első lépcsőházak, s befejezés előtt áll a többi is.

A hunyadivárosi panelépületnek a cserepes tetőn kívül más érdekessége is van. A garázsokat úgy alakították ki, hogy azok befelé nyílnak egy központi folyosóra. Így az első szint lakásai előtt hatalmas teraszt képeznek a garáztetők. Érdeemes megnézni. Ha beválik, a Dutép főosztályvezetője szerint máshol is ezt a megoldást alkalmazzák majd a jövőben.

Ebbe a hunyadivárosi épületbe költözött nemrég Kapás Zoltán faipari üzemmérnök is feleségével. Júniusban házasodtak össze, s a sorsuk úgy alakult, hogy augusztusra kézbe vehették a lakáskulcsot:

— *Több irányban is próbálkoztunk, végül a vállalat támogatásával sikerült egy másfél szobás lakást megvásárolnunk. Ez tökéletesen megfelel az igényeinknek. Én a Hunyadivárosban nőttek fel, és ez a környezet nagyon tetszik. Külön öröm, hogy sikerült ezen a környéken maradnunk.*

S ami ugyancsak nem mellékes: a hunyadivárosi lakások ára valamivel alacsonyabb, mint a hasonló méretű széchenyivárosiaké. Persze így sem olcsók. Kapás Zoltánék a 49 négyzetméteres lakásért kilencszáz-ezer forintot fizettek:

— *Elég magas hitelösszeget kellett felvennünk, de végül meg tudtuk úszni száz-ezer forint készpénzzel a vásárlást. Sőt még egy garázst is sikerült vennünk. Igaz, hogy a legkisebb méretűt, de a célnak ez is kiválóan megfelel.*

Van, aki már célba ért, sokan még most járják a lakásvásárlás kanyargós útjait. A következő hónapokban a jelek szerint mind a háromszáz Dutép-lakás gazdára talál.

Várjuk a folytatást!

Lovas Dániel

Konzervatív forradalmár

Sz. Mikus Edit népművelő-szexológussal beszélget Borzák Tibor

Sz. Mikus Edit (Sz. = Szabóné), a kecskeméti Erdei Ferenc Művelődési Központ népművelője „konzervatív forradalmár”. Már magyarázom is! Egyik neves szexológusunk nevezte annak, még-hozzá azért, mert a szexuális felvilágosítás eredményességéért küzdő népművelőt (is) forradalmárnak hívhatjuk. Konzervatív, mert mindezek mellett kiegyensúlyozott családi élettel büszkélkedhet. Hát akkor: az alábbiakban különös beszélgetőpartnerrel lesz dolgom, egy konzervatív forradalmárral, népművelő-szexológussal.

— Edit, hogyan csinálod ? . . .

— Mit?

— Ne gondoldj arra, amire szerkesztöm, amikor említettem neki, hogy veled fogok diskurálni — a szexről (is). Maradjunk annyiban: hogyan csinálod a szexuális ismeretterjesztést, vagyis a munkád?

— Jó, hogy ismeretterjesztést mondtál, ugyanis a felvilágosítás szót ki nem állhatom. Mégis ez utóbbi terjedt el, immáron a köztudatban is. Hogyan kezdődött? Kezdetből fogva azt valom, vállalom, hogy pedagógusként és népművelőként végzem a dolgom, ami nem is kevés. A szexológiai szabadegyetemmel kezdődött . . .

— Várj még, ne vágjunk a kellős közepébe! Először is: amikor ezzel a fura „egyetemmel” előhozakodtál, szembe találtad-e magad nehézségekkel, falakkal?

— Haja! Nem falakkal, hanem egyenest óriási tűzfalakkal! Egyszer óráig beszélgettem dr. Lux Elvirával, főképp a szexuálpszichológiai kérdések kerültek felszínre. Hiába vártam válaszokat, csak azt mondta: „Nézz utána!” És én utána néztem. Rengeteget olvastam, bújtam a szakkönyveket, melyek a nyolcvanas évek elején már napvilágot láthattak!

— Ne haragudj, neked voltak szexológiai jellegű bajaid?

— Ugyan, hová gondolsz! Nem egyedi bajokról volt szó, hanem általános problémákról. Akkoriban több közösségben megfordultam, például az Anonymus klubot vezettem.

Ott is felvetődtek szexológiai kapcsolatos kérdések. Rádöbentem, ez a téma sokakat érdekelhet. 1981-ben hozzáálltam a szexológiai szabadegyetem megszervezéséhez, beindításához. Több évre szóló koncepciót dolgoztam ki.

— A művelődési központban pedig csak néztek rád . . . !

— Sőt mi több, vigyorogtak. Megjegyezték, ugyan miért foglalkozom ezzel a témakörrel? Még mostanában is bolondnak néznek, pedig már vége van az „egyetemesdinek”. Amikor sunyin mosolyogtak, akkor vágytam a legjobban arra, hogy bizonyítsam az igazam.

— Később már nem nevettek ki?

— Ezt azért nem mondanám.

Az az igazság, eleinte hadakoztam, hogy a szexualitás fontos; a nevelés, a kultúra, a személyiség elengedhetetlen része. Ma már a legcsekélyebb magyarázkodásba sem kezdek, ha a téma kerül szóba. Hét év telt el azóta . . . Több száz fiatal hallgatott meg, jött el a „felvilágosító” óráimra: ötödik osztályosoktól a főiskolásokig.

— Évekkel ezelőtt veled együtt jártam egy kecskeméti szakmunkásképzőben, fiatalok között faggatóztunk a szexualitás kérdéseiről. Nem volt rózsás a kép. Máshol milyen tapasztalatokat gyűjtöttél?

— Az általános iskolákban először a pedagógusokat kell meggyőzőm. Ha ez sikerül, nyert ügyem van a diákokkal is. Kíváncsian várnak a gyerekek, persze nem messiásként. Érde-

Sz. Mikus Edit: — Túl vagyok a szemérmeskedésen. (Somos László felvétele)

kes módon nem tudnak sokat a szexualitásról, de mégis többet, mint mi annak idején. Az információk, a megnevezések mögé akarnak bepillantani. Nem egyszer olyan könyveket olvasnak, melyek a pedagógusok kezébe sem kerülnek. Ilyenkor hogyan is várhatnák el a segítségét, a magyarázatot? Kérdéseik, dilemmáik magukban maradnak. A fiatalok olyan dolgokban járatosak, melyekben a felnőttek is kezdeti lépéseket tesznek.

— Nocsak!

— Ne hidd, hogy nem láttak még pornófilmet! Ez valahol megdöbbentő, ám mégis azt mondom, inkább a szexfilm, mint a horror, az atombombás támadások, a rideg, valós háborús mindennapok. Lehet, hogy ezért kikapok, de elárulom, ismerek olyan szexológust, aki még maga sem látott pornófilmet.

— Ezt nem hiszem el . . .

— Hidd el. Megmondom, ki róll van szó, csak ne ird ki a nevét.

— És te láttál már szaftos jeleneteket? Mi a véleményed a pornóról?

— Csak az utóbbi időben jutottam el például pornómoziba.

Amit ott tapasztaltam, az megdöbbentő. Magyar szavak, megjegyzések kíséretében még engem is értek meglepetések. Ugyanis: kecskeméti kollégáim vagdalták a fejemhez szexológus-népművelői mivoltomat. Ezek után nem véletlenül kezdtem elemzésbe, a pornó „boncolgatásába”. Igazából rosszabbra számítottam... Nem tagadom, sőt vállalom a jelenséget, beszélek is róla, ahol lehet. Már említettem, hogy tanulmányt írok a pornóról.

— **Nem pirulsz el, ha ilyesmiről beszélsz?**

— Ugyan! A múltkor százötven fiú előtt hoztam fel a témát... Túl vagyok a szemérmeskedésen. Az urológus sem pirul el, ha hímvesszőt vizsgál, a nőgyógyász sem pironkodik, ha a vizsgáló asztalra fekszik egy nő, a szülész pedig nem csodálkozik, ha a munkáját végzi. Engem sem zavar, ha a szexualitásról osztom meg a véleményemet a hallgatósággal. Az viszont bosszant, amikor megkérdezik: én hogyan csinálom?

— **A magánélet és az általad vállalt misszió különválasztható?**

— Bizony! Tudom, hogy kíváncsiak az emberek az intim szférára, főleg, ha szexológus áll előttük. Védekezéséppen magammal viszem az előadásaimra a férjemet. Igaz, inkognitóban, de mégis csak tartanak tőle: ugyan ki ő? Amikor pedig kiderül, hogy férjénél vagyok, mindenki csodálkozik, egy szexológus konzultálódott életet tudhat magának?

— **Meglepő kérdéseket szögeznek a mellednek?**

— Sokszor magam is csodálkozom a fiatalok tájékozottságán. A tizenévesek már túl vannak az első szexuális élményeken, a csókolózáson, a pettingen, a maszturbáción. Előbb, mint hajdanán. Vagy nem így van? Régen is voltak leányanyák, régen is mentek gyerekfejjel férjhez... Csak épp elhallgatták a valóságot, a tényeket.

— **Igen, elhallgattuk. Ennek hátúti voltak-vannak.**

— A családok sínylik meg az egészet, azt, hogy alacsony szín-

ten áll a szexuális ismeretterjesztés Magyarországon. A gyerekek nem kapnak fogódzókat, nem látnak követendő szexuális példákat. A másik vélet: a túllihegés. Főképp a könyvkiadásra gondolok. Sokáig tabunak számított a „szexes” tárgyú kiadvány, ma pedig egyre-másra nézhető-olvasható. És milyen primitív ez az „irodalom”

— **Jókor léptél, mint népművelő? És ráadásul vidéken?**

— Igen, kellő pillanatban láttam munkához, távolabb a fővárostól. A pestiek is bátorítást kaptak. Az biztos, az ország szívében nem ment volna ilyen simán a szabadegyetem, a felvilágosítás ügye. Mégis kaptam ütséket. Az ÉS is megtámadott. Idehaza közben leomlottak a tűzfalak, de még maradtak falak, de azok már a közönség részéről.

— **És maradtak a kollégáid megjegyzései: „no ez a Mikus Edit szexmaniákus?”**

— Mondták ezt a szemembe is, a hátam mögött is. Tudod, drukkerék és ellendrukkerék mindig akadnak. A szexológiai szabadegyetem sikere után azért sokan mellémálltak. Csak tudomásul kellett venni, nem ez a fő feladatban a művelődési központban.

— **Hanem?**

— Az ifjúságnevelés. És ehhez nemcsak a szexualitás tartozik.

— **Egyetlen népművelő vagy az országban, aki ezzel a témával foglalkozik.**

— Elvégeztem az Orvostudományi Intézet tanfolyamát. Nem végezhetek „gyógykezelést”, de a tanultakat előadásaim során hasznosíthatom. Időnként konferenciákra is eljuto, legutóbb Velencén voltam. Az ELTE szexuálszociológiai speciál kollégiumát ugyancsak sikeresen zártam. Ez az összes „papirom”. A Magyar Szexológiai Társaság vezetőségi tagja vagyok, itt az ország egyetlen népművelő-pedagógusának számítok.

— **A szakdolgozatodnak is „szexes” témát választottál?**

— Igen. Vaskos kötetet írtam

filozófiai, anatómiai, orvostudományi, pszichológiai és szociológiai megközelítésekkel. Ha netán egyszer megjelenik könyv alakban, megint csak támadások érnek.

— **Már edzett vagy! Miféle vádakat értek eddig?**

— Feljelentettek a szülők, hogy gyereküknek ne osztogassak szexuális tanácsokat, hóbörögtek a pedagógusok a filmvetítéseim ellen, az előadásaimra nem voltak „vevők”, az orvosokat az bosszantotta, milyen jogon tartok ismeretterjesztő órákat. Ezeket „kis ügyeknek” vélem, nem izgatom magam miattuk. Ha komolyan venném a bántalmakat, már régen elköszönhettem volna a missziótól.

— **De nem. Ha jól tudom, könyvet írsz! Újabb maceráknak teszed ki magadat?**

— Biztos nem marad visszhang nélkül a kötetem, melyben eddigi írásaim sorakoznak majd, kiegészítve egy-két újabb tanulmányommal. Irok egy szexológiai tankönyvet is. De erről merjek-e beszélni?

— **Meddig érdemes népművelő-szexológusként tevékenykedni? (Ezt a titulust te találtad ki!)**

— Amíg hiszek a munkámban. Ha megrendül az alap, abba hagyom... Ha majd nem kuncognak az emberek a „szexes” témák hallatán... Ha beépül a tudatunkba a szexualitás...

— **Edit, addig van dolgod!**

— Böven. És birom-e egyedül? Idehaza nem számítok már nagy segítségre, támogatásra. Talán máshol... Nem hiába hívtak meg Pestre egy előadás-sorozatra...

— **És kitüntetést kaptál: Szocialista kultúráért.**

— De nem a szexológusnak címezték, minthogy a tavaszi KISZ érdemérmét sem. Tizennyolc éve vagyok Kecskeméti népművelő. Ez idő alatt sok siker, sok kudarc ért. Ezekért járt az elismerés?

— **Végezetül elárulnád: hogyan csinálod?**

— De hiszen eddig arról beszéltem!

HÁMORI ZOLTÁN

Az utcaseprő

Nézem a kecskeméti utcaseprőt. Kopott cejgnadrág, széttaposott Adidas cipő — nyilván találta valahol —, kabátján elől-hátul narancssárga csíkok. Söpri az utcát. Jobbról balra, széles, ám nem túl gyors mozdulatokkal, mögötte kerekre szerelt kuka, hozzáerősítve egy lapát és egy nejlonzacskó. Lendítései nyugodtak, energikusak, bölcs mérsékletről tanúskodnak. Ugyanakkor rendkívül gazdaságosak is. Nem ficáncol összevissza, nem néz hátrafelé, csak előre (amit egyszer elsöpört, az el van söpörve), nem válogat, nem mérlegel (ami szemét, azt el kell söpörni), a mellette elsuhanó autókra rá se bagózik. Dolgozik.

Munkáját tovább racionalizálni lehetetlen, a szerkezetváltás képtelenség — talán egy partvis jöhetne szóba, de minek? —, a hatékonysággal semmi gond, technikája csúcs. Mivel a dolgok összefüggenek, nyilván fogyasztási szerkezete is ideális: devizát igénylő árut alig vásárol — néha citrom a teába —, kocsí, pezsgő, nők helyett — bicikli, kisfröccs, feleség. Bár személyi jövedelemadót nem fizet, fogyasztása és termelése egyensúlyban van, a költségvetési hiányhoz semmi köze. Így akár emelt fővel is járhatna, de kénytelen lehajolni, mert különben nem látná maga előtt a szemetet.

Kissé görnyedt tartásán látszik, hogy még sohasem fogalmazott meg felmondólevelet, nyílt tekintetéből ítélve, keveset olvas újságot. A közművelődési intézmények hátrányos adózási rendszere kulturális szükségleteinek kielégítésére valószínűleg nem mért kivédhetetlen csapást.

A világútlevéllel és a valutakiváltással kapcsolatos adminisztrációval hatóságainkat nem terheli.

Néha megáll, összegyűjti és lapátra söpri a szemetet, beleteszi a kukába és odébbhúzza. Ilyenkor körülnéz.

Hosszú még az út előtte, ráadásul többször kanyarodik is, itt sokkal veszélyesebb — az autók miatt.

Hivatásának vannak történelmi hagyományai, ugyanakkor jövője is. Ritka dolog. Állását nem félti, a jövő messze van, a múltba révedés pedig nem az ő stílusa.

Az utcák piszkosak, szemét volt, van, lesz, a technikai haladás édesmindegy — lócitrom helyett tejeszacskó.

Egyszer — talán — talált egy aranygyűrűt, mert nem lehet, hogy mindig elkerülje az embert a szerencse. Nem is adta el, őrzi valamelyik zsebében, hátha szerencsét hoz. A Kincsesbolt előtt söpörve mindig rápillant a kiskatra.

Nézem az utcaseprőt, söpör, dolgozik. Nézem, s várom, hogy történjen valami.

Nem történik semmi.

Egy palimadár gyűjtő tündöklése és bukása

A következő kecskeméti bűncselekmény-sorozat elkövetői és sértettjei többségében fiatalkorúak. Sorsukban közös még, hogy rendezetlen családi körülmények között élnek.

A történet főszereplője a 21 éves K. Lajos. Gyermekkora óta nevelőotthonban élt, majd nevelőszülőkhöz került. Am ez a támasz sem bizonyult megfelelőnek, mert pártfogója nem törődött vele. A nevelőotthoni baráti kör azonban megmaradt, s ezek a kapcsolatok — a hasonló életutak miatt — egyre erősebben összekovácsolódtak. Már fiatalkoruként is összeüt-közésbe került a törvénnyel, lopás és csalás miatt. Legutóbb tavaly augusztus 31-én a Centrum Áruházban egy pár férficipőt akart éppen a „magáévá tenni”, amikor tetten érték.

Miután letöltötte büntetését és átlépte a börtön küszöbét, azonnal két régi cimborájához költözött, egy kétszobás tanácsi bérlakásba. A barátság alapját a közösen letöltött büntetések adták. Leginkább a 17 éves Sándorral tartottak össze. Az ő sorsa némileg könnyebb volt, mint társáé, hiszen családban élt egy ideig. Szülei 14 éves korában elváltak, s az anyja újra férjhez ment. A férfi már kezdetől nem szívelhette Sándort és öccsét. Amikor pedig közös gyermekük született, egyre inkább elszaporodtak a verések. Az anyja úgy döntött, hogy fiait eltávolítja otthonról, albérltetbe költözteti. Így a gyerekek — bár az anyjuk rendszeresen eljár hozzájuk — magukra maradtak. Sándor pedig közelebb került a bűnhöz, mint a tisztességes élethez. A könnyen befolyásolható fiúnak persze tetszett, hogy barátja könnyedén szédíti meg a fiatal lányokat, s zseniálisan tetszeleg a nagymenő szerepben.

Lajos a börtönben letöltött hónapok után majdhogynem üres zsebbel lépett ki a várva-várt szabad életbe. Így aztán áruházi lopásokkal igyekezett anyagi helyzetén javítani. No és, időnként zseniális üzleteket kötött. Ezek közé tartozott az is, amikor egyik ismerősétől egy körre kölcsönkérte Simson motorkerékpárját. A 16 éves tulajdonos épségben vissza is kapta járművét — másnap. Azt azonban nem is sejtette, hogy azóta már társtulajdonos. Mert bizony ez a rövid idő bőven elegendő volt Lajosnak ahhoz, hogy vevőt találjon rá, s felmarkoljon érte 3600 forintot.

Egy másik alkalommal a 16 éves István vendégségben járt Lajoséknál. Amikor meglátott a lakásban egy kazettás magnót, irigykedve sopánkodott, hogy mennyire szeretne ő is egy ilyet. Lajost nem kellett féltetni, rögtön felajánlotta, hogy 3 ezer forintért megveheti a fiú. Csak egy a bökkenő: a magnó az egyik lakótársáé, tehát meg kell kérdeznie, eladja-e. Addig is jó helyen lesz nála a pénz. A három-ezer forintot a vásárló soha többé nem látta viszont. Igaz, a magnót sem. Ettől függetlenül néhány hónap múlva ismét összefutottak, s ugyanez a fiatalember elámult, amikor meglátta Lajos divatos, magas szárú cipőjét. Azonnal adott érte ezer forintot. Az eladó örömmel zsebre tette a pénzt, aztán megmagyarázta az immár másodszor is balekká avatott ifjúnak, hogy most még nem adhatja át a cipőt, mert mezítláb, ugye, mégsem mehet haza. Vesz ma-

gának egy új lábbelit, ezt pedig elviszi a fiúnak. Hát az előbbi elképzelhető, hogy meg is történt, de hogy a magas szárú „csodacipőt” azóta sem látta a hiszékeny vásárló, az teljesen bizonyos.

„Szerencsétlen” Lajosunkat egyszerűen üldözték a jobbnál jobb alkalmak. A január hónap édes szerelemben telt 16 éves Anitájával, aki még arra is megkérte, hogy vadonatúj Ritt farmerjét hordja egy kicsit, mert rá szűk. Így majd kitágul. Lajosunk szívén viselte ezt a problémát és a tőle telhető alapszággal végre is hajtotta a feladatot. Olyannyira, hogy Anita soha többé nem érezhette szűknek a nadrágját, de még tágnak sem. Lajosunk ugyanis, miután a divatos kopottságot már túllépte a farmer színe, Sándor vadonatúj nadrágjára cserélte. Ma is rejtély, mivel győzte meg barátját.

A munkát sem kerülte nagyon Lajos. Arra persze gondosan ügyelt, hogy ne ő dolgozzon. Egyszer egyik szobafestő-mázoló barátját elkísérte lakást festeni. A házigazdák éppen tévét néztek. Amikor a képernyőn feltűnt két BMX-kerékpár, az apa felsóhajtott: De jó is lenne egy ilyen bicikli a két fiúnak. Ezt hallva Lajos azonnal felajánlkozott. Számára nem gond egy, de még két ilyen kerékpárt sem keríteni. A kettőért négyezer forintot kért és kapott. Gondolom, azt már mondani sem kell, hogy azóta sem láttak közéről BMX-kerékpárt a házigazda gyerekei.

Máskor Sándor és barátja jó ismerőseikhez látogattak el. A rokkantnyugdíjas asszony a 16 éves lányán kívül még két hasonló korú lányra felügyelt. Már jó ideje beszélgettek, amikor megérkezett a postás és átadta az asszony nyugdíját. Az

pedig ebből egy keveset átadott a lányoknak, a többi bevitt a szobába és a párna alá dugta. Jól eltelt az idő, s a két fiú hazaindult. Ám az első saroknál nem jutottak messzebbre. Sehogy sem tudták kivenni a fejükből a pénzt. Sarkon fordultak, s azzal az ürüggyel, hogy Sándor nadrágja bepiszkolódott, ismét visszatértek a lakásba. Bementek a szobába átöltözni. Hamarosan tisztá nadrágban jelentek meg, s távoztak el — zsebükben a háromezer forinttal.

A két lányt, akikre az asszony felügyelt, szorosabb kapcsolat fűzte a fiúkhoz. Kinga és Viola márciusban igen szorgalmasan jártak iskolába — legalábbis úgy tűnt. Korán elindultak otthonról, mert előbb betértek Sándorékhoz s csak fél 8 után vették útjukat az iskola felé. Március 23-án reggel azonban olyan jól elbeszélgettek, hogy a fiúk nem akarták elengedni a lányokat. Lajos egyszerűen bezárta az ajtót s csak jó félóra múlva nyitotta ki. Akkor pedig már késő volt, mert az első óra megkezdődött és Violának már nem mertek bemenni az iskolába. Így aztán jobb híján együtt megreggeliztek, utána pedig mindannyian elmentek Kinga varrónőjéhez. Másnap a lányok ismét felmentek barátjaikhoz, és csodák csodájára mi történt? Megint bezárták őket. Kinga nagyon szeretett volna iskolába menni. Mire a fiúk kinyitották az ajtót, hát nem

elkezdődött a tanítás? Szomorúan vették tudomásul, hogy aznap sem tudtak iskolába menni. A két lány ismét elment Kinga varrónőjéhez. Lajosék sem telenkedtek, addig kiemelték Viola táskájából a háromezer forint osztálypénzt. Ezt testvériesen elosztották: Sándor 100 forintot kapott, Lajos beírta azzal, ami maradt... Valószínűleg Sándornak délutánra sikerült kiszámolnia, hogy neki kevesebb jutott. Kért még az összegből. Lajos azonban lehűtötte a barátját, mert elárulta neki, hogy már egy huncut vasa sincs. Egy autóra foglalként adta.

Kingától, közelebbi barátjától aranyékszereit kérte kölcsön. Egy aranyláncot azért, mert autót akart vásárolni, s ha aranyakban jelenik meg — mint mondtotta — komolyabb vevőnek tűntetheti fel magát. Később több mint 10 ezer forint értékű ékszert kért kölcsön a lánytól az autó megvásárlására. Lajos azonban azt állítja, hogy Kinga önként szabadult meg ékszereitől, ugyanis így akarta megtartani szerelmét. Az eredményen ez mit sem változtat: se arany, se autó, se szerelem. Lajos még a lánytól valóban ajándékba kapott ezüst nyakláncot is továbbadta — a következő barátjának.

Egyébként tényleg szeretett volna venni egy lerobbant Trabantot 8 ezer forintért. Ez azonban csak álom volt.

Persze üres idejében sem telenkedett: kisebb lopásokkal örömmel színesítette napjait. Egy alkalommal a Szív utcába volt hivatalos házibuliba. Itt „csak” hajzselét és hajlakkot vett magához.

Szívesen látogatta a tanintézményeket is; persze gondosan vigyázott, hogy meg ne fertőzzék valamilyen átkos tudománnyal. Így ment el az egyik szakmunkásképző szalagavató báljára is. Igaz, az ablakon át tett látogatást. Azt hitte ugyanis, hogy a WC-be érkezik, de pechjére: egy öltözőbe jutott, melynek ajtaja zárva volt. Banatában néhány ruhaneművel a hóna alatt távozott.

Egyszer az egyik általános iskolába is benézett. De csak jött és ment. Ottjártát egy farmerdzseki hült helye tanúsította. Mint később kiderült, nem ismerte név szerint a kabát tulajdonosát, de valamiért nagyon haragudott rá, ezért könnyített rajta. Ezt a dzsekit egy másikra cserélte, s az újabbat még újabbra.

Lajos több rendbeli sikkasztás, devizagazdálkodás és személyi szabadság megsértése, kiskorúak veszélyeztetése, valamint közveszélyes munkakerülés vádjával áll majd bíróság elé. Valószínűleg ez lesz az első eset, amikor nem talál majd olyan balekot, aki cserélne vele. Bár ki tudja?

Bencze Andrea

KERÁMIAMŰVESSÉG LEGFELSŐBB FOKON

Sómázas szimpózium

A kecskeméti nemzetközi kerámiaműhely falai között egész évben jelen van a nagyvilág. Még inkább így van ez a nyári szimpóziumok idején, amikor párhuzamosan a szokásosnál is több nemzet képviselteti magát kerámiaművészeivel. A rendezvények sorában 1980-ban a World Craft Council (WCC) bécsi konferenciájához kapcsolódó

szimpózium volt az első, ezt követte 1981-ben a Siklóssal közösen megrendezett program, majd 1985-ben a Kecskemét városért címmel szervezett rendezvény. Az idei másfél hónapos programra Dániából, Svájból, az NSZK-ból, Izlandról és Ausztráliából jöttek résztvevők.

A kísérletezés, az alkotóképességek kibontakoztatásának

középpontjába a rendezvény szervezője, a stúdió művészeti vezetője: Probstner János idén a sómázas technikát állította. A német földről elterjedt, Japántól Ausztráliáig ismert, de Magyarországon alig használatos eljárás újjáélesztését, eddigi eredményeinek továbbfejlesztését tűzte ki feladatul.

A művészi megoldások szem-

pontjából is sok lehetőséget rejtő sómázás technika praktikus okokból is magára vonta az utóbbi években a szakma figyelmét. Ezzel az eljárással ugyanis a használati edények készítésénél kiiktatható például az egészségre ártalmas ólomház, mely miatt a használati kerámia forgalmazását a korábbi években be is tiltották. De növekvő népszerűségében feltehetően az is szerepet játszik, hogy az így készült tárgyak az időjárás változatosságait is jobban tűrik. Ennek is köszönhető, hogy a tárgytervezők és szobrász-keramikusok egyaránt izgalmasnak találták a feladatot.

A műhelymunka vonzerejét csak növelhette, hogy a résztvevők mindegyike nemcsak felsőfokon műveli az agyagművesség nyelvét, hanem hasonlóan jól ismeri a speciális technikát is. S bár ebben a témakörben nem ez az első rendezvény Magyarországon (1986-ban Siklóson rendezték az első), abban a vonatkozásban mégis úttörőnek számít, hogy külföldi vendégei szinte kivétel nélkül egy speciális technika nemzetközi szaktekintélyei. Hogy mit tudtak elméleti szakmunkák szerzőiként és művészként az itt töltött idő alatt nyújtani egymásnak, és hogyan látják a kézműves hagyományokon alapuló kerámia jelenét és jövőjét, arról munkáik mellett — néhány mondat erejéig — szóban is nyilatkoztak.

Szinte mindannyiuk tapasztalatát tolmácsolta az Ausztráliából érkezett Janet Mansfield, aki a művészeti ág egyre hangsúlyosabb jelenlétének egyik bizonyítékát abban is látja, hogy világszerte egyre több múzeum, galéria és gyűjtő mutat érdeklődést az értékes kerámia iránt. Ma már a világ minden táján magától értetődő tény — mondta —, hogy a kerámia az egyéni kifejezőmód teljes értékű eszköze. S bár ennek kialakítása közben a kerámiában is elmosódni látszanak a nemzeti hatá-

Munka közben — a kemence előtt.

rok, remélhetően e kozmopolititás az iparművészetből a képzőművészet felé vezető úton csak egy átmeneti állapot lesz. Hozzátette még, hogy az egyéni karakterben végül is valamilyen formában jelen kell lenniük a nemzeti jegyeknek is.

A használati tárgyakat is készítő, Angliában élő Jane Hamlyn folytatta e gondolat-sort azzal, hogy beláthatatlan következményei lennének a képző- és iparművészet közötti határok végleges eltüntetésének. Tárgykészítő alkotótársai nevében is megfogalmazott aggodalmaként elmondta, hogy ha műhelyeik készítményei végül is megfizethetetlen műtárgyakká válnának, az — egyebek mellett — azt is maga után vonná, hogy a kerámiát szerető emberek előbb-utóbb kénytelenek lennének e drága műtárgyak másolatait vásárolni.

A szakmáról való közös tudnóds végén mindannyian elismeréssel nyilatkoztak a ma már túlzás nélkül világhírű kecskeméti stúdióban létesített munkalehetőségekről. A szimpózium magyar tagjainak — Geszler Mária, Kádasi Éva, Szalai

László és Fusz György — megítélése szerint a külföldi alkotók ezúttal is egy olyan munkakultúrát hoztak magukkal, amely sokféle tanulsággal szolgált. Ezek közé az emlékezetes tapasztalatok közé tartozik például az a mód is, ahogyan egy-egy munkára való szisztematikus felkészülésükkel igyekeztek kiizálni, illetve beépíteni — a sómáz esetében egyébként szükségszerű — esetlegességeket, véletleneket.

Kádasi Éva véleménye szerint az agyagművesség mai, közties állapota a szakma sajátosságai-ból ered, történeti előzményeiből is következik. Nem az a fő kérdés azonban, hogy az adott tárgy melyik határhelyeztethez: az iparművészethez vagy a képzőművészethez áll közelebb, hanem inkább az, hogy alapvetően jól kell beszélnie a választott nyelven. Ha ez a nyelv kellően árnyalttá és gazdaggá válik, az ember szükségképpen gondolatai kifejezésére akarja használni. Ezek pedig születhetnek igényesen kivitelezett szellemes tárgyban éppúgy, mint kerámiaplasztikában.

Károlyi Júlia

Egy mai primadonna

Interjú Nagy Annamáriával

— Fontosak számokra az interjúk? — kérdezem Nagy Annamáriától, a Kecskeméti Katona József Színház művésztől.

— Nem.

— Ezt vettem észre, hiszen nehezen találta meg. Többszöri telefonálgatás, üzenet után jöttél el a randevúra ...

— Féltre ne érts, nem bántani akartalak az előbb, nem nézem le az újságírókat. Az viszont határozott véleményem, hogy az újságírók elfuserált művészek.

— Kész. Akkor minek nevezéd a kritikusokat?

— Hasonló kategóriába sorolom őket, ha nem rosszabb a véleményem róluk. Nem hoztam magammal újságcikkeket bizonyítékként, de biztos vagyok benne, hogy sok esetben maga a kritikus sem érti, amit leírt, nemhogy az egyszerűbb olvasók.

— Rólak miket írtak a pályád során?

— Tulajdonképpen jó kritikákat kaptam eddig. Igaz, igényes vagyok magammal szemben, addig nem nyugszom, míg nem érzem tökéletesnek az alakítást. Egyszer Sarkadi Imre felesége megjegyezte, hogy az Elvesztett paradicsomban soha nem érezte hangsúlyosnak Éva alakját, nekem sikerült a nem igazán szimpatikus figurát előtérbe helyezni a pécsi színpadon. Mit mondjak, ez a kritika jobban esett, mintha egy újságíró jelentette volna ki ugyanezt. Emlékeztet es a produkció azért is, mert ekkor dolgozhattam együtt Mensáros Lászlóval.

— Jó volt Pécssett?

— Pécssett sokféle szerepkörrel megpróbálkozhattam, a bohózatról kezdve a prózát az operettig. És mi történt Kecskeméten? Csak operettekben láthat a közönség. A Maszlagban mutathattam meg egy kicsit a másik arcomat, és a nyári „maszek” előadásunkban, a Csókos asszonyban. Nem zavart, hogy koromnál jóval idősebb szerepet kellett megformálnom.

Amikor a Mária főhadnagyban rámosztották Antóniát, azonnal susmusoltak, hogy szerepváltást élek át. Na mondom, baj lenne, ha harmincöt évesen ezen túl csak nagymama és öregasszony lehetnék a színpadon!

— Azt mondják, harminc alatt nincs színésznő ...

— Igen, mert addig inkább külsejével hódít, alakításai nem kiforrottak. Jó tíz évnek el kell telnie a pályán, hogy igazán bánni tudjunk a hangunkkal, a gesztusainkkal. Szükséges az önismeret is.

— Ezeket túl vagy?

— Úgy érzem, most már igen. Nem csinállok abból presztizskérdést, ha hetvéneves nőt kell játszanom. Azért sem esem kétségbe, ha tinilánnyá „változtatnak”. A Szerdán tavasz lesz című darabban Dajka Margit mellett tapsolt a közönség nekem is, amikor tizennégy éves szipós csajt alakítottam, pedig csak hat mondatos volt a szerepem.

— Mikor jelentetted ki, hogy már nem vállalkozol tizenéves figura megformálására és még nem kívánsz az öregasszony szerepkört?

— Most ott tartok, hogy mindenre igent mondhatok. Még a bonviván szerepét is eljátszánám!

— És mégsem teheted. Skatulyába zártak Kecskeméten. Zavar?

— Nagyon. Arról nem beszélve, hogy rengeteg a munkám, pihenésre, feltöltődésre alig marad időm.

— Egyszer majd elkönyvelheted, hogy ez a két-három kecskeméti évad az operett-időszakot jelentette neked.

— Először is: nem egy-két évről lesz szó. Olyan gazdasági helyzetben vannak a teátrumok, hogy szinte valamennyi prózai színház előszedegeti az operetteket, a zenés vigjátékokat, a népszínműveket. Rengeteg kell ezekből, hogy bevétel, netán nyereség legyen.

— Mit tartasz továbblépésnek?

— Azt, hogy minél többféle figurát tudjak megoldani. Nem kívánom megérni, hogy azt mondják: már nem az igazi, már túl sok a ránc, nevetséges a primadonna.

— Itt még nem tartasz, sőt: számítanak rád. Hallottam hogy egyszer az uszodából ugrasztottak ki az esti fellépés megmentésére.

— Hirtelen megbetegedett a kolleganóm, helyette ugrottam be. Szakadt rólam a verejték, mire a nedves-párás uszodai levegő után beénekeltem a hangozmát. Hálátlan dolog a beugrás. Három szempont számít: észnél kell lenni, vállalni azt, hogy tíz évet leadok az életemből és néhány ős hajszállal is „gazdagodom”.

— Hány ős hajszálad van? Kerekítve is jó, ha bevalld.

— Van már néhány, de nem látszik. Főleg a premierek közleledtével gyűlik meg a gond. Ilyenkor az étrendemre is vigyázom.

— Halljuk, mit eszel?

— Nem ebédelhetek töltött káposztát, csülkös bablevest, mert este nem jönne ki hang a torkomon. Salátákat, főtt húsokat, gyümölcsleveket teszek az asztalra. Semmi mást.

— És előadás előtt iszol egy kupica italt, bátorításképp?

— Nem bátorításra van szükségem. Akkor már nagy baj lenne! Aki az alkohol függőségében lépszínpadra, az azonnal kopogtasson orvosnál. Amikor fáradt vagyok, magam is székségét érzem a doppingolásnak. Kiváló énekesektől tanultam, hogy egy deci finom bort, például tokaji aszút igyák. Csak egy decit, előadás előtt. Forró kávé, egy pohár gyümölcslé és a tokaji mindig ott leledzik az öltözőm asztalán.

— **Premier után pezs göztök? Mivel ünnepeltek?**

— Leginkább pezsgővel ünnepelünk, de én nem szeretem.

— **Ancsa, sok dolgod van ilyenkor, ősz táján?**

— A színház elveszi az egész napot. Ami azon felül marad, az a magánéleté. Komolyra fordítva a szót, mindenre van időm, ha akarom. Nagy fába vágtam a fejszemet. Vettem egy tanyát Lajosmizse közelében. Szaladgálok az OTP-be, a tanácsra, a tüzetelepekre. Jó lenne mielőbb rendbe tenni a kis házat, mert oda akarok költözni, ott szeretnék letelepedni. Kellene venni egy tragacsot is, hogy bejárhassak a színházba.

— **Nem vagy „csillogó” primadonna...**

— ... mint régen voltak egyesek. Sokan azt gondolják, hogy egy primadonna nyugati kocsi jár, luxuslakása van, külföldön üdül, bejárónőt tart. Elmondom hát, milyen is a helyzetem. Bevásárlószatyrokat cipelek, sorban állok a boltban, takarítok, mosok, busszal közlekedem, egyszerű ruhákat hordok. Ha nem így tenném, a kiemelt fizetésemből (mert annak mondják!) nem tudnék spórolni a tanyára, a kocsira.

— **Milyen a kollegáid hangulata? Egyáltalán milyen a színházi légkör?**

— Elégedetlenek a társaim is. Ha végighallgatod őket, jogosnak tartod az elégedetlenségüket. Minden esetben az a konklúzió, hogy valaki valamiért érdemtelenül el van hanyagolva. Ez igaz is. Próbajátékokat tartanak, bármelyik színész jelentkezhetne megmérettetésre. A legjobbak, a legalkalmasabbak pedig megkapták a szerepet. Ehhez idő kellene, de biztos eredményt hozna. Őszintén válaszolok a kérdésedre, a kecskeméti színházban nincs túlságosan jó hangulat.

— **Szavaidból érzem, aggódsz a színházért, a társulatért.**

— Hogyne! Ebben a világban még azt sem tudni, lesz-e munkája a közeljövőben a színésznek. És ha elküldenek? Leépítenek? A létbizonytalanság nem szül jó hangulatot.

— **Mit változtatnál, vannak tippjeid?**

— Hidd el, sok használható ötlettel állnánk elő mi, színészek is, de meg sem kérdeznék bennünket, például, hogy milyen darabot mutatnánk be. Több önállóság kellene, hogy ne legyünk túlságosan kiszolgáltatottak, mondjuk a szereposztást illetően. Ez érdekeltség az anyagiakban nyilvánulhatna meg.

— **És a többi... Folytathatnánk még sokáig. Elmondtad, nyomja a szívedet a színházat illetően és a magánéletben. Jól érzed magad Kecskeméten?**

— Természetesen. Nem gondoltam még arra, hogy elmenjek innen. Sőt, Kecskemét mellett döntöttem, amikor kiszemeltem a lajosmizsei tanyát.

— **Végezetül ismét megkérdezem: még mindig nem tartod fontosnak az interjúkat?**

— Egye fene, kedvedre válaszolok: fontosnak tartom.

Borzák Tibor

OKTÓBERI BEMUTATÓK

Tizenkettedik óra

Zilahy Lajos Tizenkettedik óra című komédiáját október 7-én, pénteken este hét órakor mutatják be a Kecskeméti Katona József Színházban. A darabot Lendvay Ferenc kétszeres Jászai-díjas, érdemes művész rendezte. A diszlettervező: Neográdi Antal m. v., a jelmezeket Molnár Gabriella m. v. álmodta meg. Főbb szerepekben Barbinék Péter Jászai-díjas (János), Ambrus Asma (Lydia), Kovács Gyula (ügyvéd), Fabó Györgyi (Ágnes), Orth Mihály (István), Nagy Attila kétszeres Jászai-díjas, érdemes művész (A király) látható.

Cirkuszhercegnő

Ugyancsak a nagyszínházban tűzik műsorra Kálmán Imre

Cirkuszhercegnő című nagyoperettjét. A premier időpontja: október 21., este hét óra. A produkciót Hegyi Árpád Jutocsa rendezte, a diszletekről és jelmezekről Zeke Edit gondoskodott. A kettős szereposztás a következő: Fedora hercegnő: Nagy Annamária—Seress Ildikó, Mistes X.: Csizmadia László—Turpinszky Béla, Wladimir nagyherceg: Sirkó László, Mabel: Csombor Teréz—Maronka Csilla, Slukk Tóni: Latabár Árpád—Pál Attila, Karolin: Réti Erika.

Szőrnyeteg

Németh László Szőrnyeteg című drámáját két felvonásban adják elő a Kelemen László Kamaraszínházban. Rendező:

Nagy Attila, diszlettervező: Molnár Gabriella m. v., jelmezt tervező: Szilágyi Varga Katalin m. v., scenika: Vujovich György. Szereplők: Nagy Attila kétszeres Jászai-díjas, érdemes művész (Sárkány Béla professzor), Tallós Rita (Jancsó Amál), Gulyás Zoltán (Hídvégi Egon), Jablonkay Mária (Márta), Horváth Károly (Lóri), Szirmai Péter (Boronkai), Sívók Irén (Biri). Bemutató: október 28.

„Krik” (Az öböl)

Október 14-én, pénteken este hét órakor lesz a Kelemen László Kamaraszínházban Guy Foissy groteszk játéka, a „Krik”-nek a bemutatója.

PANASZFAL

Özveggy Lakosné és Patik-né házait a Jász utcában kisorsajátították a leendő cél, a Helvéciai ÁG élelmiszerboltja céljaira, azóta a környéken megszűnt a Holló utcai kisbolt, állítólag a Puskin és a Toldi utcai is hamarosan bezár — ám az új üzlet építése még meg sem kezdődött. Ellátatlan marad a Máriaváros? — kérdezték a szakszervezeti szervekhez eljuttatott információk jelentésükben a dolgozók.

Továbbra is van panasz a parkolási díjakra, azazhogy arra a módra, ahogyan beszedik őket. Noha elvben csak a leparkolt — lezárt, otthagytott — kocsiért kellene fizetni, legalábbis a legtöbben így tudják, a gyakorlatban már azért is könyörtelenül bekasszírozzák az egy órai biléta árát, ha a sofőr a kocsiában marad, míg felesége beugrik a boltba, épp csak megkérdezni, hogy kapható-e az a valami, amit keres.

Egyáltalán nem volt helyes — érkeznek sorra a szakszervezethez a jelzések — az úgynevezett KGST-piac megszüntetése. Maga a tanács annak idején éppen a kulturált hely kialakítása végett sajátított ki ingatlant — ám a piac időközben megszűnt. De másutt — például Szegeden — változatlanul működik, változatlanul elérhető áron. Talán nem lenne haszontalan — vélik sokan — ismét lehetővé tenni ezt a kereskedést: végtére is ezt ellenőrizni is lehet...

(B)

Kecskeméti kínálat

Az étvágytalan gyermeket — köztudottan — két étellel lehet „elcsábítani”: a palacsintával és a vajaskenyérre rakott friss *párizsival*. Legyen akár a szülő a felvágottak legádázabb ellenzője — ezt az egyet, no, meg talán a kolbászt bizonyára megveszi.

Milyen a felvágottkínálat Kecskeméten? Egyértelműen jó! A megunthatatlan virsliből csaknem mindig többfélélt kínálnak a boltok, a hagyományos juhbeles immár különlegességnek számít, a helyébe lépett a csikos hot-dog virsli, a megszokottnál lényegesen fűszerebb ízben, a különböző húsüzemekből kikerülő baromfivirsli, zsgorffóliában vagy anélkül.

EBBE a csoportba — az úgynevezett vörösaruba — tartozik még a *krinolin* és a *szafaládé* is. Közkedveltek. Újabban sajtos változatban is kapható a megunthatatlan párizsi, ami viszonylag olcsó — bár hol van már a hajdani 28 forintos ártól?

Néhány éve újdonság volt nálunk a *mortadella*, az olaszok kedvelte, finoman fűszerezett szalonnakockákkal dúsított felvágott. Hazai testvérének vélem az *olasz szalámit*, izét ugyanis a bors határozza meg. A *sonkás felvágottak* minden esetben egy kicsit szárazak, és nagyot vét, aki egy szál papírba csomagolva „vágja” a hűtőbe: másnapra felperdült szélű ehetetlen korongokat talál felvágott helyett a polcon...

Legyen kánikula vagy éppen fogcsikorgató hideg, a *disznósajt* is kedvelt vacsoraétel! És olcsó is! Ahogy vásárlásnál megfigyeltem, a vevők akkor kérnek belőle, ha a következő metszésből kikerülő szelet éppen megfelel ízlésüknek: olyan kövérkés vagy éppen nem az amit kedvelnek.

Külön számbavehető a különféle *pástétomok*, *májások*: ahogy megtudtam, csaknem ötvenfélélt gyártanak! (Alig tudtam egy tucatnyit összeszámolni abban az öt-hat boltban ahova

gyakorta járok.) A legjobban fogyó a füstölt — úgynevezett félegyházi májas — ebből akár rúdszámra is vásárolnak az emberek. A szokásosnál durvábbra darált alapanyagból készült májast rendkívül finoman fűszerezték, nyilván ebben van a siker titka. Természetesen van még jó néhány különféle *máj-pástétom*, arany és fehértúrós — az elnevezést a burkolat színe indokolja — és újabban a garantáltan zsírmentes *szív-pástétom* is színezi a választékot.

Igazi újdonságnak számít a pácolással tartóssá tett *Kulen* és *Stifolder*. Próbáltam kinyomozni eredetét, de csak annyit sikerült megtudni, hogy Baranyából érkezett a receptúra, ami szerint nálunk is készült már az ízletes, kolbászhusra emlékeztető töltelék. Olyan jónak találtam mindkettőt, hogy nem tudom különbséget téve ajánlani.

Egyre több a boltok piacain — végre! — a különböző zöld-ségfélékkel dúsított felvágottféle. Úgy hiszem a zöldborsó és esetenként a sárgarépakocka jelenti a felvágottakban a zöltséget. A különféle *húsenyek* — kilója 100 forinton belül! — sok friss ízű petrezselymet, zellerlevelet tartalmaznak.

Minden időben kapható a rövid rudakban kínált *turista-szalámi* — igaz, hogy hamar kiszárad, viszon nem romlik meg! A szalámik sztárja, verhetetlen változata a *szegedi téliszalámi*.

Új változata a *Boszorkány* és a *Diák rúd*, már csak szalámi. Igaz, olcsóbb is, mint az eredeti.

A felvágott vásárlásának gyakorlatát, a felvágottak minőségét mindig a családokban kialakult ízlés és persze a reggelire és vacsorára szánt összeg nagysága dönti el.

Úgy hiszem egy cseppnyi befolyást mégis érdemes gyakorolnom azzal, hogy a *baromfifelvágottak* felé irányítom az olvasók figyelmét: a valóban könnyű, friss ízű újdonságok mindig az olcsóbb kenyérre valót is jelentik.

sel-

Hanussen

A film egy rendkívül tehetséges, érzékeny ember furcsa karrierjének története az első világ-háború és a faszizmus hatalomra jutása közötti időszakban. A baljós történelmi légkörben a hős megérzi az események belső lényegét, és néha rendkívüli élességgel és pontossággal képes előre látni a bekövetkezendőt. Ez a tudása, mely a kuruzslással éppúgy határos, mint a pszichológia és a történelem-pszichológia tudományával, sikeres és ismert emberré teszi a harmincas

évek elején, különösen Közép-Európában. A jövőbelátás azonban éppúgy nem segít rajta, mint a körülötte élő számos, szintén nagy tehetségű emberen. A faszizmus manipulációinak áldozata lesz, mert olyan korban él, amelyben sokan és világosan látják ugyan a nemkívánatos jövőt, de mégsem tudják elkerülni azt.

Színes, magyar—NSZK film. Rendezte: Szabó István, főszereplők: Klaus Maria Brandauer, Erland Josephson, Bánsági Ildikó, Eperjes Károly, Cserhalmi György.

Bemutató a Városi moziban október 6—10-éig.

Jó reggelt, Babilónia

Két fiatal firenzei restaurátor, Andrea és Bonanno az 1910-es években kivándorol Amerikába szerencsét próbálni. Hamarosan díszlettervezők lesznek Hollywoodban David Griffith készülő filmjénél. A fivérek nemsokára rájönnek, a Bonanno családnak sem árt, ha az új idők szellemében gondolkodik: mozit kell csinál-

ni. Hollywood számára is az úttörő korszak 1914—15, olyan csapat jön össze, amely beírja magát a világ filmtörténetébe.

Színes, szinkronizált olasz—francia—amerikai film. Rendezte: Paoló és Vittorio Taviani, szereplők: Vincent Spano, Joaquim de Almeida, Greta Scacchi, Désirée Becker.

A papa szolgálati útra ment

Az ötvenes évek elején kezdődik a történet, közvetlenül azután, hogy Tito szakított a szovjetekkel. Egy hatéves szarajevói muzulmán kislány Malik apja, egy napon „szolgálati útra” indul. A valóság azonban az, hogy névtelen feljelentések alapján letartóztatták, és mint sztálinistát munkatáborba küldik. Az alvajáró, álmodozó Malik mindent a maga módján szemlél, s a következő három év alatt kialakul véleménye az őt körülvevő világról.

Színes, feliratos jugoszláv film. Rendezte: Emir Kusturica, szereplők: Mareno de Bartoli, Miki Manojlovic, Mirjana Karanovic.

Bemutató az Otthon moziban október 27—30-áig.

A kis szemtanú

Az Amish-sektárhoz tartozó Rachel kislány véletlenül szemtanúja lesz egy bestiális gyilkosságnak. Fényképről azonosítja a tettest, aki nem más, mint egy ismert rendőrtiszt. Az ügyben nyomozó John Bookot hamarosan megsebesíti egy golyó, s a gyereket is menteni kell a tettes elől. Book az erőszakmentességet és puritán életmódot hirdető amishok közt talál átmeneti menedékre...

Színes, feliratos amerikai film. Rendezte: Peter Weir, szereplők: Harrison Ford, Kelly McGillis, Josef Sommer, Lukas Haas.

Bemutató a Városi moziban október 20-ától 24-éig.

VÁROSI MOZI

Rákóczi út 15. T.: 20-481

- 1—3. fél 5 és fél 8 órákor
KÉMEK A SASFÉSZKÉBEN
Sz., kétrészes, mb., angol film
- 4—5. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
KROKODIL DUNDEE
Sz., mb., ausztrál film
- 6—10. fél 5 és fél 8 órákor
HANUSSEN*
Sz., kétrészes magyar—NSZK film
- 11—12. fél 5 és fél 8 órákor
TÁVOL AFRIKÁTÓL*
Sz., kétrészes amerikai film
- 13—16. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
TUTI DOLOG
Sz., mb., amerikai film
- 18—19. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
ASZTAL ÖT SZEMÉLYRE
Sz., mb., amerikai film
- 20—24. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
A KIS SZEMTANÚ**
Sz., amerikai film
- 25—26. fél 5 és fél 8 órákor
BEN HUR
Sz., kétrészes, mb., amerikai film
- 27—31. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
JÚDÁS HADMŰVELET*
Sz., mb., francia film

STÚDIÓMOZI

(A Városi mozi épületében, este 8 órákor)

ÁRPÁD MOZI

Kisfaludy u. 4. T.: 20-905

1. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
ASSZONYOK ÖSSZEESKÜVÉSE
Sz., mb., olasz—amerikai film
- 2—3. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
VAD BANDA***
Sz., amerikai westernfilm
- 4—5. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
PIEDONE AFRIKÁBAN
Sz., olasz—NSZK film
- 6—7. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
A POKOL KATONÁI**
Sz., mb., amerikai film
- 8—10. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
A ZSARU SZAVA*
Sz., mb., francia film
- 11—12. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
TISZTA AMERIKA**
Sz., magyar film
- 13—14. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
KAMASZOK A HÁBORÚBAN
Sz., NDK-film
- 15—19. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
A HALÁLOSZTÓ***
Sz., amerikai film
- 20—21. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
SZTRÁJKTÓL MEGBÉNÍTVA
Sz., ausztrál film
- 22—26. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
ALADDIN
Sz., mb., olasz film
- 27—28. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
PRÁGAI VENDÉG
Sz., szovjet film
- 29—31. fél 4, háromnegyed 6 és 8 órákor
**KICSI KOCSI MONTE CARLÓBA
MEGY**

OTTHON MOZI

Széchenyi tér 3. T.: 20-021

- 1—5. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
LÉGY BÁTOR ÉS ERŐS**
Sz., mb., kanadai film
6. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
SZERELMESFILM
Sz., magyar film
7. NINCS ELŐADÁS!
- 8—9. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
BECÉZŐ SZAVAK*
Sz., mb., amerikai film
- 10—12. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
RÖVIDZÁRLAT
Sz., mb., amerikai film
13. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
KRÍZIS
Sz., jugoszláv film
14. NINCS ELŐADÁS!
- 15—16. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
KRÍZIS
Sz., jugoszláv film
- 17—19. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
SMARAGDERDŐ*
Sz., mb., angol film
20. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
ESZKIMÓ ASSZONY FÁZIK**
Sz., magyar film
21. NINCS ELŐADÁS!
- 22—26. de. 10, fél 6 és fél 8 órákor
SZÁRNYAS FEJHÁDÁSZ

6. NYÍRFALIGET
Lengyel film
- 7—8. A REKORD
NSZK-film
- 9—10. SÍR AZ ÚT ELŐTTEM
(KERESZÚTON)
Magyar dokumentumfilm
- 11—12. SÍR AZ ÚT ELŐTTEM
(HAZÁTLANOK)
Magyar dokumentumfilm
- 13—14. SZEKERCELÁRMA
Sz., lengyel film
- 15—20. DANTON*
Sz., lengyel—francia film
- 21—22. A MISÉNEK VÉGE
Sz., olasz film
- 23—26 SÍR AZ ÚT ELŐTTEM
(HAZATÉRTEK)
Magyar dokumentumfilm
- 27—28 ELAKADÁS
Sz., szovjet film
- 29—31 7 órakor
KÁOSZ*
Sz., kétrészes olasz film

MESEMOZI

(A Városi mozi épületében pénteken háromnegyed 6 órakor, szombaton és vasárnap fél 4 órakor is)

- 1—2. A HARAPÓS KISKUTYA
- 7—9. A KURTA FARKÚ PETI CICA
- 14—16. JÁNOS VITÉZ
- 21—23. KANDÚR KALAPBAN
- 28—30. VÍZIPÓK, CSODAPÓK

KECSKEMÉT
személy: **24-480**
teher: **29-186**

**Ha utazik, ha szállíttat,
Gábrielre számíthat!**

Jelmagyarázat:

- * 14 éven aluliaknak nem ajánlott!
- ** Csak 16 éven felülieknek!
- *** Csak 18 éven felülieknek!
- Sz.: Színes
- Mb.: Magyarul beszélő

27. de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
**A PAPA SZOLGÁLATI ÚTRA
MENT**
Sz., jugoszláv film
28. NICS ELŐADÁS!
- 29—30. de. 10, fél 6 és fél 8 órakor
**A PAPA SZOLGÁLATI ÚTRA
MENT**
Sz., jugoszláv film

ERDEI FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

- 1-jén, szombaton 19 órákor**
Szupersztárok
A Rocksínház előadása. Belépő: 100 Ft
- 2-án, vasárnap 18+22 óráig**
Te meg én társkeresők klubja
- 3-án, hétfőn 18 órákor**
Csúcsforgalom baráti kör
Sportautók. Vendég: Sróf Szabó Zoltán
- 4-én, kedden 18 órákor**
Bak Zoltán gitárművész koncertje
Belépő: 30 Ft
- 5-én, szerdán 18 órákor**
„Talpra, magyar!”
Az aradi vértanúk emlékére
Fellép: a Jánosi Együttes, Kobzos Kiss Tamás, Szabó András előadóművész, Csatai László táncos
- 6-án, csütörtökön 19 órákor**
Filmklub
Wyler: Életünk legszebb évei (amerikai)
- 7-én, pénteken 16 órákor**
Somogyi Árpád szobrászművész kiállítása
Nyitva: okt. 28-áig
20–01 óráig
Éjszakai diszko. Belépő: 50 Ft
- 9-én, vasárnap 18–22 óráig**
Te meg én társkeresők klubja
- 10-én, hétfőn 17 órákor**
„Nagy magyarok” előadássorozat
II. Rákóczi Ferenc és Mikos Kelemen
Előadó: dr. Hopp Lajos. Bérletes, belépő: 30 Ft
- 12-én, szerdán 18 órákor**
Collégium Artium. A reformáció kora
Előadó: dr. Bitskey István. Bérletes, belépő: 30 Ft
19 órákor
Deák Bill Blues Band koncert
Diák pódiumbérlet, belépő: 60 Ft
- 13-án, csütörtökön 19 órákor**
Filmklub
K Kapoor: Csavargó (indiai)
- 15-én, szombaton 10 órákor**
a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában
Aprók tánca
Belépő: 20 Ft
15 órákor
a Domus parkolójában
Mozgássérültek autós ügyességi versenye
- 16-án, vasárnap 18–22 óráig**
Te meg én társkeresők klubja
- 17-én, hétfőn 17 és 20 órákor**
Márka gála
Belépő: 160 Ft
- 20-án, csütörtökön 18 órákor**
Találkozások a természetes gyógymódok szakembereivel 2. ea.
Az indiai ayurvedikus gyógymód
Előadó: dr. Boros Gyula. Bérletes, belépő: 20 Ft
18 órákor
Földrajzi körutazás
Ausztria
Előadó: Szabó Géza. Belépő: 20 Ft
19 órákor
Filmklub
Huston: A Sierra Madre kincse (amerikai)
- 21-én, pénteken 20–01 óráig**
Éjszakai diszko
Fellép a Randori kaszkadőr csoport
Belépő: 60 Ft

17 órákor

A Malonyai hagyaték — Kiállítás Malonyai I. Koltaszeg környékéről készült fotóiból és szövegekből
Nyitva: nov. 7-éig

22-én, szombaton 9–12 óráig

Gyermekruha cserebere és vásár

15–19 óráig

Természetgyógyász nap

19 órákor

Egy kis derű, egy kis dal

Szegedi Erika és Lukács Sándor estje

Pódiumbérlet, belépő: 100 Ft

23-án, vasárnap 18–22 óráig

Te meg én társkeresők klubja

24-én, hétfőn 10 és 14 órákor

Két kicsi pingvin. Az Állami Bábszínház műsora

Bérletes, belépő: 25 Ft

25-én, kedden 19 órákor

Ira Levin: **Veronica szobája**

Lélektani krimi két részben csak felnőtteknek!

Játsszák: Moór Marianna, Ivancsics Ilona, Szilágyi

Tibor, Rátóti Zoltán. Rendezte: Szilágyi Tibor

Pesti Vigadó bérlet, belépő: 110 Ft

26-án, szerdán 18 órákor

Erdély

Erdély története a XVI. sz-ig

Előadó: Makkai László. Belépő: 30 Ft

27-én, csütörtökön 17 órákor

Diabetes klub

19 órákor

Filmklub

Renoir: Állat az emberben (francia)

29-én, szombaton 10 órától

Nemzetközi állatvásár és árverés először Magyarországon! Nyitva 29–30-án 10–17 óráig

Ballet 4 éves kortól

Hetente szerdán fél 5-től 7-ig a tanév folyamán.

Vezetője: Taczai Lászlóné. Irányár egy tanévre: 2200

Ft. Az első foglalkozás ideje okt. 5.

Aerobic gyerekeknek

Hetente szerdán fél 3-tól 4-ig 10 hónapon át. Vezetője: Horváth Júlia. Részvételi díja: 1600 Ft (két részletben fizethető). Helye: Amatőr Művészeti Stúdió (Katona J. u. 4.)

Aerobic stretch 14 éven felülieknek

Hetente 2 × 1 órában októbertől decemberig. Vezetője: Boronkai Klára. Részvételi díja: 1200 Ft. Az aerobic stretch zenés: a fáradtságérzetet megszünteti, az idegrendszert megnyugtatja, az általános közérzetet javítja

Nemzetközi állatvásár és árverés először Magyarországon okt. 29–30-án 10–17 óráig. Díszhalak, díszmacskák, fajtutyák, díszmadarak és trópusi békák — több mint 100 faj, 1000 állat. A vásár gyerekeknek, felnőtteknek szóló programokkal egészül ki. Belépő felnőtteknek 20 Ft, gyerekeknek 15 Ft

Tartásjavító torna

Hetente kedd—csütörtök 16–17 óráig a tanéven át. Vezetője: Herceg Szusza gyógytornász. Részvételi díja: 900 Ft. A 10–14 éves gyermekek körében egyre gyakoribb a hanyag tartás és gerincellenesség. Ezen segít a tartásjavító torna

Házi beteggondozói tanfolyam

A város egészségügyi szakembereivel közösen szervezett új tanfolyamunk célja, hogy a családban ellátható betegek, idős emberek gondozásához szakszerű ismereteket nyújtsunk. A tanfolyamra várjuk a családtagokat, az elhelyezkedési gondokkal küzdő fiatalokat, a GYES-en lévőket, ill. mindazokat jelentkezését, akik elhivatottságot éreznek a beteggondozás iránt. A tanfolyam elvégzése után főhivatásként is végezhető a családi beteggondozás. Részleteiről Kovácsné Tóth Ibolya tájékoztatja a jelentkezőket

SZALVAY MIHÁLY ÚTTÖRŐ- ÉS IFJÚSÁGI OTTHON

- 3-án, hétfőn, 17.00 óra**
Személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás
Vezető: Elek Mihály pszichológus
18.00 óra
Jeunessees klub
Jólesz György: Miből van a zene? c. előadása
- 4-én, kedden 18.00 óra**
Videoklub
- 5-én, szerdán 19.00 óra**
Jazzklub
Bálint Ferenc: Hol kezdődik a jazz? c. előadása
- 6-án, csütörtökön 18.00 óra**
Hatórai teaklub
„Homoki szüret” vetélkedő a szőlőről, borról
- 7-én, pénteken 16.00 óra**
Sci-fi klub
- 10-én, hétfőn 17.00 óra**
Személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás
18.00 óra
Jeunessees klub
Jólesz György: Mentőövek és kapaszkodók a zenében c. előadása
- 11-én, kedden 18.00 óra**
Videoklub
- 12-én, szerdán 19.00 óra**
Jazzklub
Videovetítés
- 14-én, pénteken 16.00 óra**
Sci-fi klub
- 17-én, hétfőn 18.00 óra**
Jeunessees klub
Jólesz György: Zene és a társzművészetek c. előadása
17.00 óra
Személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás
- 18-án, kedden 18.00 óra**
Videoklub
- 19-én, szerdán 19.00 óra**
Bálint Ferenc: „Nagy” nevek a jazz-ben c. előadása
- 20-án, csütörtökön 18.00 óra**
Hatórai teaklub
„Francia nyár” diáképes útiélmény-beszámoló
Franciaországról
- 21-én, pénteken 16.00 óra**
Sci-fi klub
19.00 óra
A „Kortársak” együttes koncertje
Helye: a tükörterem
Belépő: 50 Ft
- 24-én, hétfőn 17.00 óra**
Személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás
18.00 óra
Előadás a népzeneről I.
- 25-én, kedden 18.00 óra**
Videoklub
- 26-án, szerdán 19.00 óra**
Nyitókonzert
- 28-án, pénteken 16.00 óra**
Sci-fi klub
- 31-én, hétfőn 17.00 óra**
Személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás
18.00 óra
Előadás a népzeneről II.

1988. októberétől induló szakköreink:

Társadalomkutató: Bélyeggyűjtő: szombat — 10.00;
Kispolitikus: szerda — 15.00; Barátság levelező: péntek — 14.00.

Művészeti: Báb: kedd — 14.30; Kerámia: hétfő — 14.00—17.00 gyermek, szerda — 14.00—17.00 gyermek, 17.00—20.00 felnőtt; Tűzzománc: kedd — 16.00 gyermek, csütörtök — 16.00 felnőtt; Mesemondó: szerda — 15.00; Színjátész: hétfő — 14.30, csütörtök — 15.00; Hangjáték: játékos, zenei alkotókészséget fejlesztő szak-
kör általános iskola 4—5. osztályos tanulóinak.

Technikai: Barkács: csütörtök — 15.30; Fotó: kedd — 15.00; Modellező: szerda, péntek — 15.00; Főző: péntek — 15.00; Video: szerda — 15.00.

Sport: Lövész: szombat — 10.00; Asztalitenisz: hétfő — 17.00; Horgász: péntek — 15.30 (februártól indul).

Természettudományi: Öveges-kör: szerda — 15.00.

Tanfolyamok, sorozatok: Angol: szerda — 14.00, csütörtök — 14.30; Német: péntek — 13.30; Francia társalgási kör; Társastánc tanfolyam; Jazz-ballett; Zenés torna; Sci-fi; Gitársuli; Dobos-kürtös; Számítástechnika; Suli mozi (kötelező olvasmányok filmjei); Színházi programok Budapestén; Szabás-varrás tanfolyam; Illik, nem illik tanfolyam; Játék és bábterápia (dadogó, hadaró gyermekeknek); Személyiségfejlesztő csoportfoglalkozás kezdési időpontja október 3-án 17.00 óra.

Napközi foglalkozások: Kerámia; Népi játék; Játékkészítés; Füge ujjak; Bábkészítés; Fotó; Számítástechnika; Mesélő dallamok; Makk Marci; Illik nem illik; Ját-szoház.

A tanfolyam időtartama: 24 óra, ára 400 Ft.

KALÁRIS, JAZZ, JEUNESSES

Cervantes írja: „... ahol zene szól ott nem lehet semmi rossztól tartani...” Nos, ezek szerint az Ifjúsági Otthon (SZMUIO) októbertől a földi béke hona leszén... Három ifjúsági zenei klub is elkezd működését.

Az újdonság a Kaláris Folkklub, a népzene, megzenésített verseket, tánccházat kedvelőknek. Házigazda a „Kaláris” együttes (Tohai Andrea gitár, Sipos Beáta hegedű, Német Margit cselló). Igazi különlegesség lesz skót tánccházuk.

A Jazz-klubban Afrikai tánccházal kezdődik a koncertévd október 26-án. A szerdánként működő klub tavaly is igen sikeres videóval színesített jazztörténeti előadásai idén is folytatódnak. A Jeunessees-klub (magyarul ifjú zenebarátok köre) elsősorban a komolyzene iránt érdeklődő fiatalokat várja. Akik a klubot választják beléphetnek a Jeunessees Musicales nemzetközi szervezetébe is.

Leskowsky Albert

MN HELYŐRSÉGI KLUB

Október 6-án, 15.00 óra

Megemlékezés az aradi vértanúkról

Video- és filmvetítés általános iskolás gyerekek részére

Október 6-án

Tablókiallítás a csehszlovák fegyveres erők napja alkalmából

Október 11—16-án

PéNZ minden áron!

A BM bűnügyi vándorkiallítása. Megnyitó: 11-én 10 órakor

Október 12-én

Tablókiallítás a Lengyel Néphadsereg napja alkalmából

Október 13-án, 15.00 óra

Közművelődési délután

Molnár Elek keramikusi kiállításának megnyitója

Nyitva: október 13—21-ig, naponta 10—18 óráig

Október 25-én

Tablókiallítás a Román Szocialista Köztársaság Néphadseregének napja alkalmából

A KECSKEMÉTI KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ MŰSORA

A NAGYSZÍNHÁZ ÉPÜLETÉBEN

(Törzs), 29-én 19 ó (Jávör), 30-án 15 ó (Ruttkai), 30-án 19 ó (Arany).

TIZENKETTEDIK ÓRA: 7-én 19 ó (Katona), 8-án 19 ó (Németh), 9-én 19 ó (Jászai), 11-én 19 ó (Dayka), 18-án 19 ó (Páger), 19-én 19 ó (Kiss M.), 25-én 17 ó (Vörösmarty), 26-án 17 ó (Bajor).

MÁRIA FŐHADNAGY: 12-én 19 ó (bsz), 13-án 19 ó (bsz), 14-én 19 ó (bsz), 15-én 19 ó (bsz), 16-án 19 ó (bsz).

CIRKUSZHERCEGNŐ: 21-én 19 ó (Katona), 22-én 19 ó (Németh), 23-án 15 ó (Gombaszögi), 23-án 19 ó (Gózon), 27-én 19 ó (Kada), 28-án 19 ó (Blaha), 29-én 15 ó

A KELEMEN LÁSZLÓ
KAMARASZÍNHÁZBAN

KRIK! AZ ÖBÖL: 14-én 19 ó (bsz), 15-én 19 ó (bsz), 18-án 19 ó (bsz), 19-én 19 ó (bsz), 20-án 19 ó (bsz), 25-én 19 ó (bsz), 26-án 19 ó (bsz).

SZÖRNYETEG: 28-én 19 ó (bsz), 29-én 19 ó (bsz).

BÁBCSOPORT — PINOCCIO: 10-én 10 ó, 17-én 10 ó, 24-én 10 ó, 31-én 10 órakor.

PLANETÁRIUM

A csillagok világa: A csillagok születéséről, életéről, fejlődéséről és haláláról szól műsorunk: 3-án 19, 5-én 15, 20-án 18 órakor.

A természet ritmusai: A nappalok és éjszakák, az évszakok váltakozásairól és annak okairól szól műsorunk. 9-én 15, 24-én 19, 26-án 15 órakor.

Galaxisok világa: Az ember tágabb környezetéről, a Tejútrendszerrel és a hozzá hasonló galaxisokról, fejlődésükről és az ősröbbségről szól: 10-én 17, 12-én 15 órakor.

Utazás a Naprendszerben: Zenés történeti áttekintés arról, hogyan ismerte fel az ember szűkebb kozmikus környezetét, a Naprendszert: 18-án 18 órakor.

Találkozás a Halley-üstökösse: Szólunk az üstökösökről általában, visszatérésük történeti áttekintésén át a modern kutatások eredményéig: 19-én 18 órakor.

Hullócsillagok: Okt. 16-a és okt. 27-e között — leggyakrabban okt. 21-e körül — az Orion csillagkép irányából sok parányi (rendszerint mákszemnyi) kő-, ill. fém-meteor esik a Földre, melyek hullócsillag-jelenséget okoznak, miközben széttroncsolják a levegő molekuláit, azok visszaalakulván fényt sugároznak ki: 21-én 18 órakor.

Készítási úrhajót! Rakétakilövésvel egybekötött játékos gyermekműsor: 23-án 10 órakor.

Csillagászati világlekék az ókorban: Ponorí Thewrewk Aurél csillagásztörténetész szabadegyetemi előadása: 17-én 18 órakor.

Csillagászati mérések az ókortól napjainkig: Dr. Both Előd csillagász szabadegyetemi előadása. 31-én 18 órakor.

Távcsoves bemutatások a Kecskeméti Csillagászati Hétén: 17-étől 22-éig minden este 19 órakor.

Lézerfény és hologram: A lézer és a holográfia fizikájával ismerkedhetnek meg elméletben és gyakorlatban egyaránt a látványos műsor iránt érdeklődők: 22-én 16 órakor.

Eszperantó klub: 6-án 17 órakor.

Föld és Ég Világjáró Klub: 11-én 18, 25-én 18 órakor.

MIT, HOL, MIKOR?

Katona József Múzeum (Bethlen krt. 1. T.: 21-281)

Ősberek, fejedelmek, jobbágyok — régészeti kiállítás — Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

Kecskeméti Galéria (Cifrapalota, Rákóczi út 1. T.: 21-776)

A XIX—XX. századi magyar képzőművészet. Tóth Menyhért-életmű-kiállítás. Válogatás a Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótételek munkáiból.

„Ókori művészet” (antik szobrászat) — időszak kiállítás a Szépművészeti Múzeum anyagából október 1-jétől december 18-áig.

A Zsolnay-gyár épületerkéimái — időszak kiállítás a Janus Pannonius Múzeum anyagából és a Zsolnay-gyárt archívumából október 14-étől december 18-áig

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

Magyar Naiv Művészek Múzeuma (Gáspár A. u. 11. T.: 24-767)

A képzőművészet vadvirágai — állandó kiállítás —

Indiánt a tolláról — időszak kiállítás október 9-éig —

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

Mária de Posz (Ausztria) festményei — időszak kiállítás október 15-étől december 4-éig

SZÓRAKATÉNU SZ Játékmúzeum (Gáspár A. u. 11. T.: 20-332)

Játék és ünnep — állandó kiállítás —

A rendíthetetlen ólomkatona tündöklése és bukása — időszak kiállítás

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig

Orvos- és Gyógyszerészet-történeti Múzeum (Kölcsy u. 3. T.: 29-964)

Két évszázad orvos- és gyógyszerészet-történeti emlékei Bács-Kiskun megyében

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

Újkori Történeti Múzeum (Bánk bán u. 9. T.: 26-713)

Város a futóhomokon — Kecskemét a 19—20. században —

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

Kecskeméti Iskolatörténeti Múzeum (Nyomási iskola, Úrrét 242.)

A kecskeméti iskolák évszázadai — állandó kiállítás —

Lakatos Vince kiskunsági fotói az 1930-as évekből — időszak kiállítás —

Nyitva: vasárnap és hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

„Bozso-gyűjtemény” (Klapka u. 34. T.: 24-625)

Átalakítás miatt zárva!

Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára (Szabadság tér 7.)

Nyitva: keddtől péntekig 9—16 óráig.

Dunamelléki Református Egyházkerület Egyházművészeti Múzeuma

(Szabadság tér 7., Villám István utcai bejárat)

Nyitva: hétfő kivételével naponta 10—18 óráig.

A Magyar Népi Iparművészet Múzeuma (Serfőző u. 19/A T.: 27-203)

Állandó kiállítás. Nyitva: hétfő és kedd kivételével naponta 10—18 óráig.

Leskowsky Albert hangszergyűjteménye (Jókai tér 2.)

Nyitva: péntek, szombat 9—17 óráig.

MTA Földrengésvizsgáló Múzeuma (Jókai tér 2.)

Nyitva: péntek, szombat 9—17 óráig.

SAKSZERVEZETEK "TÁNCICS MIHÁLY" MŰVELŐDÉSI KÖZPONTJA

Minden kedden és csütörtökön: 15.30 órától jazz-balet, 16.20 órától I. csoport klasszikus balett, 17.10 órától II. csoport klasszikus balett, 18.00 órától III. csoport klasszikus balett, 19.00 órától kondicionáló torna. Vezeti: Lázár Mária

Varrótanfolyam: Kezdő: kedden és pénteken 16—20 óráig. Haladó: szerdán és szombaton 16—20 óráig, ill. 9—12 óráig. Vezeti: Válik József

Ifjúsági bélyeggyűjtő szakkör: Minden szombaton 9—12 óráig. Vezeti: Bontsó László

Éremgyűjtő szakkör: Minden szombaton 9—12 óráig. Vezeti: Leányfalusi Károly

Fotószakkör: Minden hétfőn 17 órától. Vezeti Vincze János

A munkahelyi művelődés jelene és jövője — tanácskozás a munkahelyi népművelők, művelődési bizottsági titkárok, társelnökök és könyvtárosok részére. Előadó: Király István SZOT Módszertani Intézet vez. október 12-én 9.00 órakor

Mesterek Mestersége Dícsereke kiállításorozat október 14—29-éig. Idős és ifjabb Tarapsik Sándor könyvkötőmesterek kiállítása. Nyitva: munkanapokon 9—18 óráig, szombaton 9—14 óráig, vasárnap zárva

Kecskeméti városismereti verseny szakmunkástanulók részére — a város felszabadulásának 44. évfordulója tiszteletére. Szakszervezeti Székház, Kisfaludy u. 6—8. sz.

A magyar szakszervezeti mozgalom időszerű kérdései — fórum a szakszervezeti tisztségviselők részére. Előadó: dr. Nagy Sándor, a SZOT főtitkára

Szakszervezeti nagyaktíva. Előadó: Dr. Szabó Miklós, az MSZMP Bács-Kiskun Megyei Bizottságának első titkára

Október 7—23-áig Bemutatkozik a 607. sz. Gáspár András Ipari Szakmunkásképző Intézet (kiállítás). Nyitva: naponta 9—18 óráig

Október 24-én 10 órakor Előadás a mai szovjet irodalomról — az SZMT Központi Könyvtár és a Magyar Könyvbarátok Bács-Kiskun Megyei szervezete rendezésében. Előadó: Wintermantel István a Szovjet Irodalom folyóirat szerkesztője

Október 26-án „Ifjúság és reform” — ifjúsági tagozatvezetők tanácskozása (külön meghívó szerint)

Imre Gábor nyugdíjasklub (Szilády K. u. 6.)

Október 4-én 13 órától Bizományi Áruház ruhavásár

Október 11-én Fogyasztók Fóruma. Résztvevők: Fogyasztók Tanácsa, a HNF és a Városi Tanács Élelmészeti és Ellátási Osztálya

Október 18-án TIT-előadás. Reumatikus panaszok és azok gyógyítása. Előadó: dr. Gréczy Imre

Október 25-én Filmvetítés. Diszítőművész szakkör minden hétfőn 17—20 óráig tartja foglalkozásait

SZÓRAKATÉNUSZ

1-jén, szombaton

10—12 óráig: Fajátékok készítése

10—12 óráig: Nemezelés

14.30—17-ig: Körjátékok

14.30—17-ig: Papírhajtogatás

2-án, vasárnap

10—12 óráig: Batikolás

10—12 óráig: Egyszerű szövés, fonás

8-án, szombaton

10—12 óráig: Bábkészítés

10—12 óráig: Sárkányépítés

14.30—17-ig: Aprók tánca

9-én, vasárnap

10—12 óráig: Hangszerkészítés

10—12 óráig: Fajátékok készítése

15-én, szombaton

10—12 óráig: Papírajátékok

10—12 óráig: Gyöngyszövés

14.30—17-ig: Batikolás

14.30—17-ig: Körjátékok

16-án, vasárnap

10—12 óráig: Rajzfilmes játékok

10—12 óráig: Egyszerű szövés, fonás

22-én, szombaton

10—12 óráig: Nemezelés

10—12 óráig: Bábkészítés

14.30—17-ig: Aprók tánca

23-án, vasárnap

10—12 óráig: Papírhajtogatás

10—12 óráig: Játékok vízparti növényekből

29-én, szombaton

10—12 óráig: Terménybábok készítése

10—12 óráig: Agyagozás

14.30—17-ig: Agyagozás

14.30—17-ig: Fajátékok készítése

30-án, vasárnap

10—12 óráig: Textilnyomatás

10—12 óráig: Körjátékok

A múzeum látogatása csütörtökön, továbbá hat éven aluliak és hetven éven felüli nyugdíjasok, valamint mozgássérültek, illetve szervezett iskolás csoportok részére díjlan. Hétéves kortól a diákok, valamint a sorkatonák belépődíja: 4 Ft, felnőtteknek: 8 Ft.

KECSKEMÉTI SZEMLE. A Kecskeméti Városi Tanács havonta megjelenő lapja. Felelős szerkesztő: Ballai József. Kiadja: a Bács-Kiskun Megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Preiszinger András igazgató. Készült a Petőfi Nyomdában, Kecskemét, Külső-Szegedi út 6. 6001. Felelős vezető: Birkás Béla vezérigazgató. HU ISSN 0236-5510. A nyomdai megrendelés száma: 820298. A szerkesztőség címe: 6000 Kecskemét, Kossuth tér 1. Telefon: 22-877. A lap ára példányonként 12 forint, egy évre 144 forint.

88. 820298 Petőfi Nyomda, Kecskemét

GOKART

Volt egy nagy verseny, s talán lesz is még...

Az év elején még úgy tűnt, hogy szponzor hiányában elmarad az esztendő legjelentősebb kecskeméti sporteseménye, a gokart világ- és Európa-bajnokság. Ám akik fejükbe vették a verseny rendezési jogának a megszerzését, azok nem akartak akkor meghátrálni, amikor hosszú esztendőök diplomáciai csatája után végre elérhető közelségbe került a dédelgetett álom megvalósulása.

A sportág szeretetével beoltott egykori kartoizók és vezetőik addig-addig kilincseltek, könyörögtek, amíg a felkészülés, a szervezés kezdetét jelző lámpa fenyegető sárga villogása a piros helyett zöldre váltott; 1988 tavaszán megindult a vb—EB szervezése Kecskeméten.

Ahogy közeledett a szeptember másodikai rajt, úgy tisztult egyre a kép, úgy tűntek el a gondok okozta ráncok a házigazdák homlokáról. Szépen érkeztek a nevezések, az 52 tagot számláló nemzetközi szövetség (C. I. K.) soraiból tizenhárom nemzet küldte el sportolóit a Dutép-Kartringre. A csaknem száz kartoizó küzdelme a szeptember első péntekjén kezdődött, s már az első napon óriási érdeklődés kísérte a verseny futamait.

Szeptember 2., péntek

A szokásos ceremónia után (gépátvétel, hivatalos edzések) következett az időmérés, amely cseppet sem mellékes velejárója a küzdelmeknek, hiszen a legjobbak rajtolhatnak a legelőkelőbb

kockákról a selejtezők során. A mezőnyben ott volt néhány hazai kartoizó is, így Szász László Székesfehérvárról, Faragó Sz. András a fővárosból és Balázs Attila a kecskeméti színek képviselőiben. Az Intercontinental —C kategóriában, ahol az EB-aranyért folyt a verseny, az olasz Ferruccio Rivolta futott a leggyorsabban, amíg világ bajnoki Formula —C géposztályban a nyugatnémet Andreas Siemens vitte a prímet — legalábbis az időmérések során.

Az első versenynap szomorú szennzációja estére maradt. Óriási vihar tombolt a stadion környékén, a versenyzők sátrainak többségét magával ragadta a szél. A rendezők úgy próbáltak

meg segíteni a dolgon, hogy ráfeküdtek a ponyvákra, s a zuhogó esőben igyekeztek helyükre rögzíteni az elszabadult merevítőket. A többórás küzdelmet valaki, vagy valakik másra használták föl: a szerelősátrakból elloptak néhány versenymotort és gumit. Az egyébként is drága holmik most felbecsülhetetlen értéket képviseltek: nem mindegy ugyanis, hogy a kartoizók milyen géppel, milyen vázzal vág-nak neki a viadalnak. A gát-lástalan lopások után többben (főleg az olaszok és svédek) a tartalék gépükkel voltak kénytelenek elindulni a versenyen. A magyarok közül Szász László járt a legrosszabbul: őt is „megkönynyították” az első számú motorjától...

Szeptember 3., szombat

Az éjszakai történések miatt kissé feszült hangulatban kezdődött a verseny. Szerencsére a startláz gyorsan feledtette a megkárosított kartoizók elkeseredését, s egyre magasabb színvonalon zajlottak az előfutamok. Az első nagy meglepetést az okozta, hogy a csehszlovák *Jiri Sedlár* valamennyi fut-tamban a legjobban között végzett az EB-n. Aztán volt olyan is, amikor az olasz *Sa-itta* a 18 pályán lévő versenyző közül csupán a 16. célbaérkezőnek számított. A világbajnoki futamok legnagyobb meglepetése *Ales-sandro Piccini* „betlije” volt. A cím védője elsőként érkezett Kecskemétre, kibérelte magának a pályát és egy héten át ismerkedett vele. Saját bevallása szerint 80 millió lírába került neki a felkészülés, de a balszerencsével nem számolt: hol a gépe mondta föl a szolgálatot, hol pedig a kanyarok leküzdése okozott gondot a gyatra szereplés miatt egyre idegesebb olasz-

Vélemények a versenyről

Ernest C. Buser, a C. I. K. elnöke Svájcából:

— Csodálatos közönség a kecskeméti! A város lenyűgöző, a rendezők munkája precíz, lelkiismeretes. Másodszor jártam Magyarországon és Kecskeméten, remélem néhányszor lesz még alkalmam ellátogatni erre a pályára is. A versenyen a legjobban felkészült, a legjobb motorral rendelkező és a legszerencsésebb kartoizók győztek. Megtört az olasz hegemónia, de ebből csak a sportág profitálhat.

Robert Langford, a nemzetközi szövetség angol alelnöke:

— Ezek után mondja még valaki, hogy a gokart nem valamennyi technikai sportág alapja? Amit ezen a nehéz kecskeméti betonon a világ és a kontinens legjobbjai produkáltak, az a fantasztikum határát súrolja. A sok kanyar, a meleg alaposan próbára tette a gumikat, a gyengék elvéreztek, a legjobbak célba értek. Biztatás a győzteseknek: a Forma—1 mai sztárja, Nigel Mansell is kartosként kezdte!

Peter Rydell, a svéd világbajnok:

— Életem legkeményebb versenye volt a mostani. Négy esztendeje a negyedik voltam a vb-n, most sikerült megfelelnem ezt az eredményemet. A pálya remek, a közönség csodálatos, ha tehetem, máskor is eljövök Kecskemétre!

Andreas Siemens, a vb ezüstérmese:

— Peter már az elején az élre állt, s nem is adott esélyt az előzésre. A huszonnégy kör során talán egy ízben láttam lehetőséget arra, hogy leahagyjam, de ő nagyszerű érzékkel kivédte a próbálkozásomat.

Balázs Attila, a kecskeméti kartoizó:

— Ennyi embert a lelátón, csodálatos, nem hittem volna, hogy én leszek a legjobban a magyarok közül!

Feruccio Saitta, az Európa-bajnok:

— Még hogy azért akartam inni, hogy meglegyen a súlyom? Nevetséges! Azért voltam könnyebb a megengedett-nél, mert elhagytam a felnimról egy ólomdarabot a döntő közben. Én voltam a legjobban Kecskeméten!

Kárpáti József, a szervezőbizottság helyettes titkára:

— Sokat segített nekünk a rendezésben a Dútép Vállalat, a Városgazdasági Vállalat, de a legnagyobb köszönettel az időjárás „felelősének” tartozunk: a napos, nyáriás idő jelentősen hozzásegített bennünket a verseny sikeréhez.

nak. Az utolsó selejtező fut-tamban, amikor még elcsip-hetett volna egy elődöntőbe-li jó rajtkockát, kicsúszott a betonról, idegen segítséget vett igénybe, amiért kizár-ták. Így az elődöntőben csu-pán a 14. volt a sorrendben. A legjobban *Andreas Siemens* és *Péter Rydell*, ők indulhat-tak a döntőben az első két kockáról. A második nagy

csalódás a szintén olasz *Ri-volta*. Nem lehetett szóra bírni, papája pedig mérgé-ben földhöz vágta Minolta fényképezőgépét...

Szeptember 4., vasárnap

A döntők napja. A lelátón vagy hatezer ember, a pálya környékén még feleannyian. A délelőtti elődöntők során egyetlen nagy meglepetés: a verseny nagy felfedezettje, a

csehszlovák Sedlar, az utolsó körben másodikként feladásra kényszerült, gépe mondott „csütörtököt”.

A délután a döntőké. Az utolsó futamban dől el minden, ki örülhet igazán, ki mondhatja el, hogy nem volt hiábavaló a több hónapos felkészülés, az éjszakákba nyúló motorszerelés, a felbecsülhetetlen értékű anyagi áldozat. Faragó Sz. András mindezt nem mondhatja el magáról. A döntőbe 13. helyen jutott be, a fináléban viszont „elszállt” a gumija, fel kellett adnia a versenyt. Az Európa-bajnokságért futottak először a legjobb „harmincnyek”. Az olasz Vincenzó Saitta rögtön az élre állt, mögötte a nyugatnémet Rainer Beule próbálkozott, az olasz Pellegrini és a csehszlovák Milan Simak a bronzért csatázott. A tizedik körben a célegyenesben az osztrák Freisehner ráfutott az előtte haladó kart kerekére, hatalmasat szaltózott és a betonon landolt. Szeren-

csére a mögötte haladók ki tudták kerülni, így az osztrák fiút az ijedségen kívül nem érte baj.

Az olasz fiú futott be elsőnek, mögötte a nyugatnémet, majd a szintén olasz Pellegrini. A gokart vezetővel együtt legalább 155 kilogramm kell hogy legyen, a célban, a mérlegelésnél a győztesnek szódásüveget nyomnak a kezébe. A rendezők elveszik tőle, majd később kiderül: hús dekával könnyebb a megengedettnél... Kiabálás, veszekedés (állítólag egy pofon is elcsatant a lökdösődés közben): a második és a negyedik helyezett óvást nyújt be. A rendezőség elutasítja, majd újabb óvás következik, ezt is elutasítják: marad a célbaérkezési sorrend, győz Saitta, második Beule, harmadik Pellegrini. A jelenlévők egyöntetű véleménye szerint, ha nem olaszról van szó, kizárják a versenyből...

A világbajnokságért már

nem olyan szoros a verseny. A svéd Rydell rajt-cél győzelmet aratott, mögötte a nyugatnémet Siemens (a kecskeméti publikum régi ismerőse és kedvence) ért a célba, s az olaszoknak csak a harmadik hely jutott, Gianni Mazzola révén.

A magyarok? Balázs Attila az EB-n a hazai színek legjobbjá, huszonkettedik lett. A világbajnoki döntőt Szász László nem futotta végig: lekörözték, ezért ki kellett állni, így az utolsó előtti lett.

Szeptember 5., hétfő

A rendrakás ideje. A pálya környékét eredetire kell varázsolni, mindent a helyére rakni. Vége egy versenynek, egy nem akármilyen versenynek. A rendezők és a nemzetközi szövetség képviselői szerint nem csak „egyszer volt Budán kutyavásár”, talán láthatjuk még a kontinens legjobbjait a kecskeméti ringen.

Reméljük, így lesz!

Rajtmár István

A körúton kívül

(Külvárosok, kertek, lakótelepek)

Hajdan azt tartották elődeink: az az igazi kecskeméti, aki a körúton belül született. Ma a kecskemétiak jelentős része a régi belterület határát jelentő körútrendszeren kívül — a hagyományos családirházas külvárosban, többszintes lakótelepen vagy modern kertvárosban — lakik. Sokan alig-alig tudnak valamit lakóhelyük, szűkebb környezetük múltjáról, pedig ez is a várostörténet része. Vannak, akik még emlékeznek a város 30-40 évvel ezelőtti peremvidékére — amely akkor még korábbi évtizedek városképét és életmódját is őrizte. Akadnak nem kevesen, akik megkönnyezték valamelyik új lakótelep születését, mert régi házuk, kertjük a panelházak útjában állt... Ujjongó lelkesedés kísérte az első kecskeméti többszintes lakótelep, Leninváros születését... Mindez ma már történelem. Sorozatunkban — a mostani rövid történeti áttekintést követően — a város belterületének alakulását és a körutakon kívüli városrészek múltját, nevezetességeit mutatjuk be.

Kecskemét térképére tekintve jól elkülöníthető a régi város-mag és a később kialakított új osztások, külvárosok területe: az ősi halmaztelepülés zegzugos utcáit elhagyva nyílegyenes, széles, tervszerűen alakított utcákat találunk.

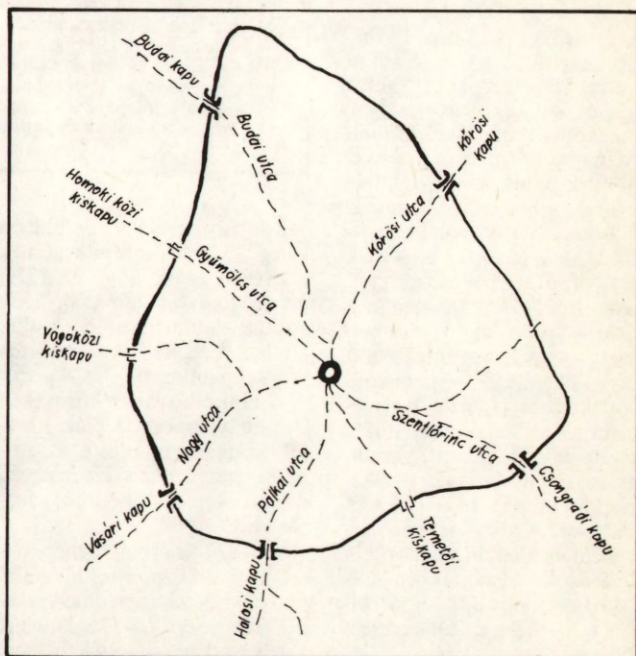
A XVIII. század végéig — XIX. század elejéig Kecskemét belterülete a mai körútak által határolt területet foglalta el. Körút természetesen még nem létezett, helyén a várost körülvevő védőárok húzódott. Erről az árokrendszeréről említést tett Bél Mátyás, megtalálhatjuk a XVIII—XIX. századi térképeken, Hornyik János pedig így írt róla: „A város főbejáratairól ez árok át volt hidalva s a hidak fölött erős rácskapuk vezettek a városba, vastag tölgyfagerendákból összeácsolva, mely kapuk mindenikét egy-egy meghitt állandó kapus őrizte, ki a kapu mellett számára fennálló házacskában lakott s naponként kórán hajnalban a kaput nyitotta, estenkint alkonyat után bezárta; háborús vagy a közbiztonságra veszélyes időben éjjel-nappal felváltva fegyveres őrség volt a lakosok közül sor szerint a kapukhoz kirendelve. Ily kapu volt: a halasi, vásári, budai, körösi és csongrádi

útcaák külső torkolatán öt s ezeken kívül három kisebb: a homoki és vágó kapuknál kettős a mostani Lovarda utca végén a harmadik, mely utóbbi a legrégebb kettős temetőhöz kijáratot szolgáltatott.” (Hornyik János: Kecskemét város gazda-

sági fejlődésének története Kecskemét, 1927. 19—20. old.)

A város központjától a kapunkig futottak a főbb útvonalak. Csak az árok és a kapuk választották el a várost a szőlőktől és a legelőktől.

A XVIII. század végén a kö-

Kecskemét régi főutcai és kapui.

zeli buckás legelők futóhomokká válása, a „homokveszedelem” a város közvetlen környékét is fenyegette, különösen a Budai-kaputól Széktőig. A futóhomokok parcellázása, erdősítése, később szőlőültetésre történő kiosztása sikeres intézkedésnek bizonyult: a XIX. század elejétől egyre szaporodtak a szőlőskertek a korábban hasznavehetetlen területeken is. Némelyeket — a szegényebbeket — a városon kívüli állandó kintlakásra is csábítottak a szőlők, ám ezt csak 1810 után engedélyezte a város. (A tiltás oka, amint ezt egy korábbi tanácsí jegyzőkönyvben olvashatjuk: „... az olyan állapotbul semmi jó nem következik, sőt, sok gonoszság és a városnak galibája, hátramaradása származhatik” — például, az illető távol lévén a várostól, nem végez köz munkát, nem fizet adót.)

A lakosság gyarapodásával egyidejűleg a védőárokka körülvett terület egyre zsúfoltabbá vált. A temetők lezárásával, majd — az 1830-as években — a Déllő tó lecsapolásával nyervek helyet újabb házépítések számára. Ez azonban még kevésnek bizonyult, új telkekről kellett gondoskodni. Erre már csak a védővonalon kívül volt lehetőség. A Czolner tő közelében kiépült részt sokáig „Új városnak” nevezték (később: Erzsébetváros). 1815-ben ház helyeket osztottak a Csongrádi út mentén. Ürgésben, két év múlva pedig a „Rávény” városrészben. A hagyomány szerint ez utóbbira a magasabban levő, jó fekvésű telkek miatt „rávénytak” az emberek, míg máshol — így az 1819-ben kiosztott volt libalegelő, a Muszaj területén is — csak kényszerből telepedtek meg.

Az 1819. évi tűzvész után a belváros sűrűn lakott részein a leégett vagy megrongálódott házak újjáépítését — tűzbiztonsági okokból — nem engedélyezték. Volt lakóik ezentúl a külvárosiak létszámát gyarapították. A mai Máriaváros telkeinek kiosztására 1827—28-ban került sor. Az egykori városárka mentén kiépülő, legkorábbi külvárosok olymértékben terjeszkedtek, hogy 1880-ig a belterület a régeinek kétszeresére nőtt.

A századfordulón ismét nö-

Hornyik János — Máriavárosról

„Rég el van ismervé, hogy igen szerencsétlen vállalat volt az Kecskeméten, midőn 1826—27-ben egy külvárost telepíteni czélozván, a külső Mária kápolna felől a belváros melletti területet jelöltetett ki, sőt tetemes költséggel ki is sajátított s így települt a legújabb külváros: a Mária város. Itt ennek helyén voltak gyermekkoromban a város közvetlen közelében a zöldségtermelésre a legjobb és konyha kertészetre legalkalmasabb földek. Az én anyai nagyapámnak is volt itt mintegy három holdnyi földcskéje, melynek egy része el is foglaltatott a külváros építetések, úgy, hogy a Mária város és a megmaradt kertföldre közt levő utca az én nagyapám földjébe esett s ezen elfoglalt területért nagyanyám halála után 1837-ik évben történt osztályuk alkalmával édes anyám és testvérei a várostól kisajátítási kárpótlást nyertek. Ezt a kertföldcskéket nagyapám még életében az 1820-as évtized elején átadta édes apámnak, mint vejének ideiglenes használatra, én tehát mint serdülő gyermek igen gyakran jártam oda. Jól emlékezem, hogy a közben eső kerteken át oda vezető utat egy igen süppedékes lapály metszette át, melyen télen-nyáron a legnagyobb aszály alkalmával is sáron, tavaszkonként pedig alig meglábalható süppedékeken kellett a járműnek átgázolnia. Ez volt azon lapálynak folytatása, mely most a Mária város nyugati oldalán levő kertek közt is, mint igen dús kaszáló fenn van tartva s többnyire tavasszal a víz megfutja. Ezen lapály irányában vízárrok van most is a külváros és kertek

közti utcán keresztül, fahíddal ellátva, s az árok a Mária város egyik utcáján végig vezet a vizet, az öreg város és Mária külváros közt levő, régi nagy kőhid alatti mederben. Nagyon emlékszem arra is, hogy ez a nagyapámféle kertföldre vezető utat átszelő süppedék — mely, amint említém, télen-nyáron sáros volt — mindig könnyezve csörgedezte a kristálytisza vizet, nyári szárazság idején vékony vonalakban, télen vagy tavaszon gazdagabb és észrevehető, sőt szélesebb és sebesebb folydogálással. A Mária város alatti ercske vizgazdaságáról és e külváros ide telepítésének szerencsétlen voltáról még meg kell említenem: hogy alig épült fel a Mária város, midőn az 1830-as évtized elején bekövetkezett egy esős nyár s utánna a vizenyős tavasz úgy felzattatta annak talaját, hogy utcánként dűledeztek vagy repedeztek a házak, mert vízeres agyag volt a talaj, melynek közepe táján vonult végig a sokszor említett Pecső-ercske. Néhai Gyenes Mihály ügyvéd s okleveles mérnök, akkor még fiatal férfi s városnál aljegyző vette kezébe a Mária város megmentését: őn vonatta azon árkot a Holló-utcán végig, a kőhid felé, melyről imént emlékeztem; ő árkkoltatott más helyütt is és töltészetetett, ahol szükség volt rá; kivezette az akkori vizet a külvárosból s jövőre biztos utat készítettett annak lefolyására.”

(Hornyik János: Kecskemét város gazdasági fejlődésének története Kmét, 1927. 27. old. A szerkesztő megjegyzése: A mű Hornyik János posztumusz munkája, 1885. előtt íródott.)

váltak a belterületet. A falusias jellegű külvárosi építkezésnek kedvezett az is, hogy az 1911. évi földrengés után csak azok kaptak adómentességet, akik addig beépítetlen területen kezdtek építkezni.

A tanítói árvaház környékén létesült villanegyed csak kevesek számára nyújtotta az otthonteremtés reális lehetőségét, de városképi szempontból jelentős volt.

Az 1930-as évekig benépesültek a városközponttól távolabb fekvő, szigetszerűen elhelyezkedő lakótelepek: Dárdaitelep, Voelkertelep, Székelytelep, Miklovcstelep (az északi ré-

szen), Rendőrfalu, Alsószéktő, Kiskecsemét (a város déli részén). A várost övező „hegyek” — Máriahegy, Budaihegy, Kőrösihegy — szőlőskertjei állandó lakóházakkal népesültek be. Ezek egy részét 1950-ben a belterülethez csatolták.

Az 1960 után megindult lakásépítési program eredményeként nagy népsűrűségű lakótelepek (Leninváros, Széchenyiváros, Hunyadiaváros), majd lazább beépítésű sorházas és családházas övezetek alakultak ki (Alsószéktő, Felsőszéktő, Vacsiköz).

Sz. K. I.

Kis magyar játéktörténet

A Szórakaténusz új állandó kiállításáról

Immár harmadik állandó, több évre szóló kiállítását rendezte a Szórakaténusz. A Játék-múzeumban már több mint harmincezen keresték fel a bemutatótermeket.

A három fő egységre tagolt bemutató ezúttal már teljes egészében a kecskeméti múzeum saját anyagán, az elmúlt évek kutatómunkáját reprezentáló játékegyütteseken alapul. Az *MTA Soros-alapítvány* anyagi támogatását is élvező gyűjtőknek a magyar nyelvterület különböző pontjairól újdonság-számba menő dokumentumokat eredményeztek. Így külön is szólhatunk a magyar játékgyártás és -tervezés múltját kiválóan reprezentáló két budapesti műhely: a „Grabóka” és a „Bergengócia” értékes fajtékkollekciójáról, valamint a Baján működött Farkas-babakészítő kisüzem reliktumairól vagy az ELZETT Győri lemezjátékformáiról, miként a mai határainkon túli Fülel és Ipolyság játékemlékeiről. A korabeli játékereskedelem kínálatát egy, a 20-as éveket idéző játékbolt részlete jelzi. Városon és falun ma is kiváló alkalom a vásár és a búcsú arra, hogy a gyerekeket főként fa- vagy cserépjátékokkal és mézes ínycsenyékkel lepjék meg az idősebbek, így erre egy sátorponyva hangulatos metszete utal.

A Szórakaténusz néhány év óta megkülönböztetett figyelmet fordít a század eleji képző- és iparművészek műtermében készült játékkervek, könyvek, illusztrációk felkutatására. Az ezt reprezentáló nagyméretű tárlóhoz az intézmény legféltettebb papírajátékai: társasjáték táblái, kirakó és kivágó készletek társulnak.

A második terem „Játék és ünnep” címmel folytatja a kiállítás rendezőinek gondolatmenetét. Az ősszel kezdődő évszakosorban egy századfordulós tanuló- és játékszoba metszete — egyébként több becses, a 19. század közepéről megmaradt játékok, valamint a városi gyermekéletre is jellemző — tárgyat vonultat föl. A téli időszak gyermekszoba-hangulatát több tucat értékes társasjáték idézi, míg

a Mikulás és Krampusz alakját különböző variációkban láthatjuk. A terem közepén egy három méter magasba nyúló karácsonyfa tükrös sziluettje köré csoportosított játék-ajándék együttes emlékeztet a régmúltban és ma is legmeghittebb családi ünnepünkre. Ezután a tavaszt idéző Húsvét, majd Pünkösd ünnepének játékos figurái és jelképei következnek, s ezt a logikai kört zárják a főként falusi gyermekvilág szabadtéri játékszerei, -eszközei. A magasabbra nőtt gyerekek és a felnőtt látogatók ez a főlé sikerített álmennyezetbe rögzített múlt századi moziós, a „Laterna magica” festett üveglemezeiben külön is gyönyörködhetnek.

Az emeleti körgaléria ezúttal a Szórakaténusz külföldi játékaiból válogatva ad ízelítőt. Kazah fa- és fém-, szarmarkandi kerámia figurák mellett az 1986-ban Kecskeméten járt *Raisza Gorbacsova* által ideajándéko-

zott 15 darabos Matrijoska-kollekció újra látható. Ázsiát egyrészt a Kínából származó Mah-Yong nevű társasjáték, valamint a négy esztendővel ezelőtt Kecskemétnek adományozott, s a japán ünnepeket idéző játékos tárgyak képviselik. Finnország s a Lappföld a Téli házaja, így egy külön vitrin ennek, a világszerte kedvelt gyermeki ünnepnek tiszteleg. A Szórakaténusz széleskörű kapcsolatot alakított ki Európa nagyhírű játékmúzeumaival, így ennek bizonyítéka a salzburgi testvérintézmény ajándéka, míg más gyűjtemények az itt vetítésre kerülő diasorozatokon mutatkoznak be.

Ám a gyűjtő- és kutatómunka természetesen nem áll le; a kecskeméti játékmúzeum munkatársai már a 90-es évek eleji, újabb állandó kiállítás tervein dolgoznak.

Kriston Vízi József

ÜZLETKÖTŐ AMERIKÁBAN 4 TANÓRA UTÁN A nyelvvizsgálóhoz 600 óra kell

Az eset nem túl régi. Dr. Keresztes Nagy Imrét, aki 1966 óta tanít angolt, és 20 esztendeje a TIT megyei nyelvi szakosztályának elnöke, felkereste egy gazdasági szakember, mondván: szeretne nála angolul tanulni. Mégpedig igencsak gyorsan, intenzíven. A cége fizeti az összes költséget — ami jóval több, mint tanfolyam esetén —, de kell a nyelvtudás, mert a vállalat amerikai exportra dolgozik. Ő maga pedig sajnos egy szót sem tud angolul. A közös munka elkezdődött — a tanár némi kételkedésével ugyan. A legelső négyórás találkozó után azonban be is fejeződött. A „tanuló”, aki feltehetően felelős beosztásban van, kérte, hogy vegyék már át mit is kérdezhetnek tőle a határon, a vámnál, mert ő a következő héten már egyedül utazik Amerikába üzleti útra.

Az eset nem túl régi, és nem is egyedi — erre dr. Keresztes Nagy Imrének is jónéhány példája van. Most mégis ezek felsorolása helyett, de a hallottak fényében kérdeztem a nyelvtanulásról, mint az egyik legilletéesebbet:

— Van igény? Akarnak az emberek nyelvet tanulni?

— Megnőtt az érdeklődés, főként a fiatalabb korosztály jelentkezik — válaszolta dr. Keresztes Nagy Imre. — Miután elterjedt a hír, hogy a nem túl távoli jövőben az egyetemi felvételi feltétele lesz egy középfokú nyelvvizsga, a szülők — az előrelátóbbak — már most beiratják gyerekeiket. Ha ők ki is maradtak, fiuk, lányuk ne kerüljön hátrányba. S többen úgy gondolkoznak, hogy a középiskola első két évében legyen meg a nyelvvizsga, 3. és 4. osztályban pedig lehet készülni az egyetemi, főiskolai felvételire.

— Ez persze kicsit még a jövő. De mi a múlt, és főképp a jelen az idegennyelv-tanulásban Kecskeméten?

— A hagyományos TIT-nyelvtanfolyamok, heti 2×2 órában, kevésbé hatékonyak. Bár annak idején szenzáció volt a diafilm, a magnó az oktatásban, anyaguk mai szemmel nézve igen gyengécske. Változtatlanul akad munkahelyi csoportos

nyelvtanfolyam, de ez sem elég nivós.

— Miért?

— Átlagos szorgalmú, elszámítógép embernek mintegy 600 óra kell a nyelvvizsgálóhoz. Elaprózva az órákat — még több. Ezért alacsony a hatások, lemorzsolódnak sokan.

— Mennyit segít az önök által bevezetett hétvégi intenzív nyelvtanulás?

— Sokat. Amióta ezt csináljuk, ugrásszerűen megnőtt az állami nyelvvizsgálóval sikeresen megbirkózók száma. 1983 őszén indultunk, pénteken és szombaton összesen heti 10 órás elfoglaltságot jelent ez. Mármost itt nálunk, a tanár irányításával. Otthon ugyanennyit, egyéni tanulással. Ehhez mindenki megkapja a hanganyagot kazettán, és a szövegeket sokszorosítva. Harmadik éve már videót is használunk.

— Az eredmény?

— 1983-ban 100, tavaly 650 hallgatónk volt, idén még több lesz. A német és az angol mellett francia és orosz nyelvű csoportokat is indítunk. Bővítettük a választékokat úgy is, hogy — tekintettel a diákokra — a 2×100 órás tanfolyam mellett 80, illetőleg 120 órás félintenzív csoportokat is kialakítunk.

— Kik a jelentkezők?

— A diákokon kívül főként

30–40 év közötti emberek, köztük sok a műszaki végzettségű. A jelentkezők egy része olyan, aki már tanulta a nyelvet és tudogat, de itt akar felkészülni a középfokú vizsgára. A másik része itt kezd, és három év után szintén nekivághat sikerrel a nyelvvizsgálónak. Erre egyfajta garancia, hogy a tanfolyamzáró próbavizsgákat a budapesti Rigó utcai Idegen Nyelvi Továbbképző Intézet tanárai tartják — az ottani mérce szerint.

— Milyenek az árak?

— A hallgatók egy óráért 30 forintot fizetnek, ez az induláskor 20 forint volt. A tanárok viszont 150 forintért tartották az órákat 1983-ban, de most a nettó óradíjuk alatta marad ennek az összegnek.

— Ezek szerint emelnek?

— Nagy dilemma, de attól tartok a tandíjemeléssel sok mai jelentkező lemondana a nyelvtanulásról. Bár számuk nő, még mindig csak keveseknek fizeti a munkahely a nyelvtanulásukat. A jobb helyek ehhez persze felvételt is szabnak — pl. a nyelvvizsgát. Az iskola egyébként önfenntartó, bruttó bevétele mintegy 2 millió forint évente, a nyereség pedig a TIT-szervezeté, amelyik ebből finanszírozza más tevékenységét.

— Mostanában egyre többet hallani relaxációs, meg egyéb nyelvtanulási módokról — nyelvismeret 6 hét alatt, méregdrágán...

— A szakma kételkedve fogadja a módszert, miként a távoktatást is, mert egyelőre nincs visszaigazolás az eredményességről (például a jelentkezők és a sikeres nyelvvizsgát tévők arányáról). Mi, úgy érzem, versenyképesek vagyunk, különben nem vették volna át ezt a hétvégi intenzív tanfolyamot 7 másik nagyvárosban is.

Váczi Tamás

VÉKONY DESZKAKERÍTÉS

A cég reklámja

— Ha tőlem függne, semmiképpen sem építenék nagy házat olyan céggel, amely még kerítést sem tud csinálni — bosszankodott a minap egy járókelő a megyei-városi rendőrkapitányság épülő új székháza előtt, a Bathányi utcában.

Valóban egyik eleme erre dől, a másik arra, a harmadik majd hanyattesik, a negyedik koszos... Így csúfосkodik két-három évig a városközpontban?

Külföldön értékes reklámfelületeknek tekintik az építkezéseket övező csinos, erős kerítéseket. A vállalkozó elsősorban önmagát, szolgáltatásait népszerűsíti ötletes feliratokkal és az akár véglegesként is elfogadható kerítéssel.

Ezen a deszkakerítésen nem az ölelés látszik át, hanem a városképi igénytelenséget fedezhetjük föl.

Követésre méltó példa

A piarista gimnázium diákjai vállalták a Budai úti katolikus temető rendbetételét. A főplébánián egyesületünk érdeklődésére közölték, hogy ők is szeretnek akciót annak érdekében, hogy a Szentháromság temetőnek legalább egy részén megszüntessék az elhanyagoltságot.

Remekmű az elmúlásról

Az elmúlás, a halál örökbecsű alkotásokat is teremt.

Az élet keletkezése és megszűnése, az öröm és a bánat kifejezése a legnagyobb művészeket is megihlette.

A kecskeméti Szánthó Mártonné, született Kuthy Julianna megrendelésére, első jeles szobrászunk, Ferenczy István (1792—1856) méltó módon örökítette meg a vagyonának nagy részét jótékony célra, a református főiskola támogatására áldozó asszony mérhetetlen szomorúságát. A főbíró néhai felesége elvesztette két kisgyermekét, fiatalasszony lányát, egyetlen unokáját. Végrendeletilag vagyonát két rokonra hagyta. Mindketten életük virágjában hagyták itt az árnyékvilágot, elvitte őket a kolera.

Több évig dolgozott Ferenczy az immár harmadik helyén, most az Újkollégium

Villám István utcai bejáratánál kialakított belső térben látható kompozíción. Éppen 150 esztendeje, 1938. november elsején avatták fel ünnepélyesen az akkor még csak 8 éves Ókollégiumban a remekművet. Itt volt az alkotó a magyar klasszicista szobrászat kiemelkedő kezdeményezője. Tanult Pesten, Bécsben, Rómában. Ő fedezte fel a ruszkikai márványt. Népszerűségét első sorban portrészobrainak köszönhette.

A mitológiai elemekkel építkező kecskeméti kompozíció főhelyén, a ravatalon a családfő, Szántó Márton fekszik, lábánál özvegye. A két jelképes alak a végest és a végtelent érzékelteti, míg a tudomány istennője mintegy értelmet, célt ad a földi létnek, utal a család művészet- és tudománypártolására.

Kiszáradt forintok

Levelek százai panaszkodnak minden illetékes vagy annak vélt fórumon, ha valakik 17 000 (tizenhétezer) forintot elégetnének, kidobnának az ablakon.

Kétségtelen: ma is sok pénz ez az összeg. Olykor mégis szó nélkül lenyeljük, ha valakik hanyagságából elvész tíz-húsz-százezer forint.

Azért említettünk a bevezető mondatban 17 ezer forintot, mert pontosan ennyit költött a városi tanács néhány árpádvárosi ház külső felületének befuttatására. Hiába kérték: időnként öntözzék az elültetett futónövénnyeket... Kiszáradt szinte valamennyi.

Ilyen gazdagok vagyunk?

Hová lett a márványtábla?

Irogató városi tisztviselőket kértek föl 1818-ban az új katonai lovarda (ma a Czollner téri iskola egyik épülete) homlokzatára tervezett emléktábla megszövegezésére. Szép chronosticon (olyan verset, melynek bizonyos betűi egy — fontos — évszámot adnak) készített Ladányi Sándor főjegyző, rövid közlést javasolt Kun János második főjegyző, két-két változatot is készített Bódogh Antal tanácsnok és Deák János aljegyző. Végül is Bódogh Antal egyik — kissé módosított — szövege került a magyar korona metszetével, két babér ággal övezve a tojásdad alakú márványtáblára. A kapubejárat fölött latin nyelven olvashatták az érdeklődők: „Altissimo, servitio, militi . . .” A teljes szöveg Hornyik János fordításában:

„Felséges I. Ferenc császár és király uralkodása alatt, Ferdinánd hadvezér s ausztriai főherceg gondoskodásából, legmagasabb szolgálatú, a katonaság begyakoroltatása végett, hazafiúi buzgóságból Kecskemét város tanácsa és közönsége építtette az 1818-ik évben.”

Ma már az sem állapítható meg pontosan, hogy mikor tűnt el a márványtábla. Összetörték az ötvenes években? Az épület felújításakor vették le és raktározták? Ellopták?

Elsősorban az ott tanító pedagógusok értesítését várjuk: mi történt az emléktáblával, föltalálható-e valahol? Elképzelhetetlen, hogy ne észlelték volna a becses emlékek eltűnését. A környékeliek vagy az érdeklelt hivatalok is segíthetnek.

Lombhullástól az első fagyokig

Dr. Hajnal Lajosné főkertész reméli, hogy a városi tanács műszaki, illetve tervosztályához beküldött igénylések zömét ki tudják elégíteni októberben. (Az elsőként említett osztályon a már meglévő elő- és szegélykertekhez, utcafásításhoz adnak korlátozott számban — egyebek között örökzöldek kivételével — növényanyagot, az utóbbi címen pedig az eddigi építési területek szépítéséhez kérhetik segítséget a vállalkozó lokálpatrióták.)

Kérdéseinkre elmondta: az utcájukat fásítók a későbbi viták elkerülése érdekében villanyvezetékek alá csak alacsony növekedésű fát, cserjét ültessenek. Erre — mint ezt a cím is jelzi — a lombhullástól kezdődő és a fagyos napokig tartó időszak alkalmas. Senki se feledkezzen meg arról: kívánja a vizet az új ültetésű fa, cserje!

Október közepe, vége, november eleje alkalmas főként a kétényű növények ültetésére is.

Ki tudja, Ki látta? Ki hallotta?

Többen pontosan válaszoltak a szeptemberi kérdéseinkre: a Nemzetközi Kerámia Stúdióban örökített meg a fotós egy lengyel művésznőt, az itt készült alkotásokból állítottak fel néhányat idén tavasszal az épület

előtti téren. Az intézmény egyúttal az Iparművészeti Főiskola mesteriskolája. A jó megfejtők közül a szerencse Balázs Istvánnak (Kecskemét, Lóverseny utca 21. I/1.) kedvezett, ő kapta a jutalomkönyvet.

Új feladványunk:

1. Hol található a műemléki jelentőségű kápolna?

2. 1680-ban, 1713-ban vagy 1850-ben épült?

3. Ki írta az épület környékén évente megrendezett népünnepélyről? „Már ma főként a Húsvét másnapján tartani szokott úgynevezett Emmaus-seregleg teszi ezen kápolna mellyékét igen nevezetessé a köznép előtt . . . Ezen városon kívüli kápolnához seregleg a köznép Húsvét másnapján, hol mézeskalácsosok, sörcsapások, bormérők és pecsenyesütők öröme, sokszor pajzán kicsapongó vígságra derítő táplálékkal kínálkoznak a kocsikon és gyalog odatóduló vendégeknek.” (Az idézet egyrészen rigmusokban írt, 1854-ben kiadott várostörténeti műben lelhetik föl az érdeklődők. Írója asztalosmesterként kereste kenyerét, műve megjelenése előtt egy esztendővel hunyt el. Szerepel a Kecskemét jeles című kötetben.)

A válaszokat október 20-áig kérjük címünkre: Széchenyi tér 22.

**Összeállította:
Heltai Nándor**

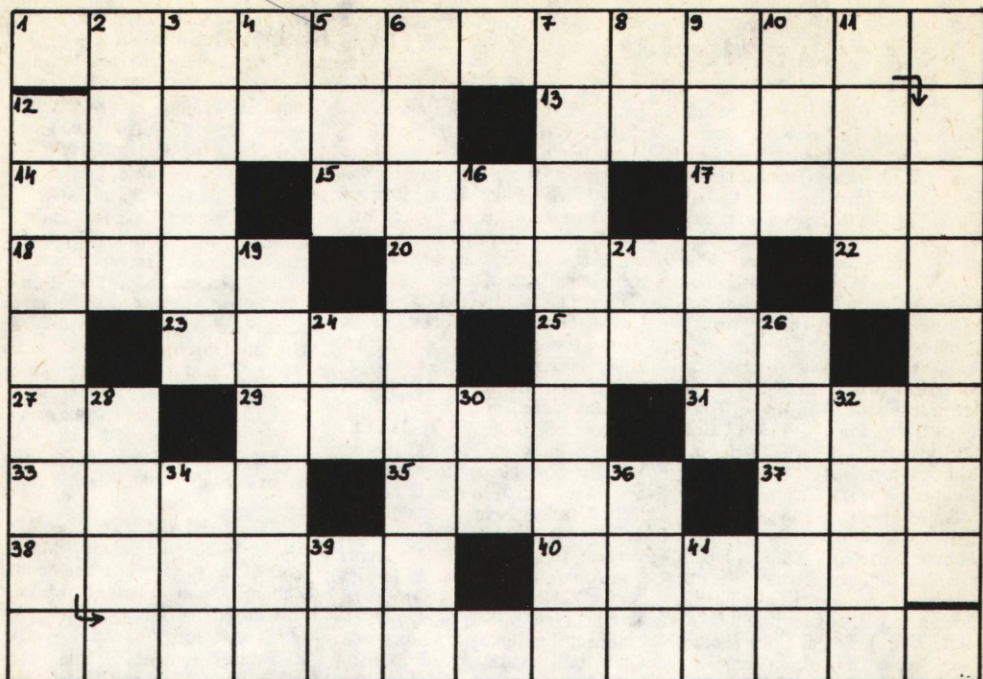
SZÜLETTEK: Varga Annamária (Szabó Irén), Takács Rita (Huszár Márta), Szabó Adrienn (Varga Erzsébet), Tóth Balázs (Hegyházi Gabriella), Böde Krisztián (Busi Anikó), Dunai Klaudia (Szécsényi Irén), Sztás Balázs (Nagy Ilona), Kiss Zsuzsa (Baka Éva), Szabó Ádám (Kiss Éva), Kazinczi Gábor (Sutus-Juhász Andrea), Cserna Dóra (Zsikla Gizella), Bartus Piroska (Bari Piroska), Keresztes Hajnalka (Bálint Mária), Szabó István (Farkas Gizella), Szabó László (Szabó Erzsébet), Bagó Ádám (Mulicz Erika), Radics Tibor (Fejes Ilona), Piroska András (Molnár Katalin), Szijártó Krisztina (Marton Erzsébet), Báró Gergő (Frigyési Anna), Hammar Gergő (Lakatos Mária), Tomóczky Zoltán (Kollárt Veronika), Ölei András (Bankó Gizella), Szabó Diána (Domján Ilona), Kertész Renáta (Dinnyés Veronika), Kocsis Ferenc (Polgár Anikó), Takács Brigitta (Paróczai Klára), Tolnai Hella (Tomai Éva), Németh Nikolett (Budai Erzsébet), Farkas Róbert (Magyar Erika), Csiki Gábor (Buzder Éva), Tóth Norbert (Faragó Ildikó), Sándor Péter (Varga Gizella), Faragó Timea (Sinkó Erika), Péczeli Ádám (Gyarmati Mária), Kovács Gábor (Nyúl Anikó), Dobó Zsolt (Rézműves Ibo-ly), Berényi József (Nagy Mária), Kullai Gábor (Holics Mária), Dunai Tamás (Borsodi Rozália), Kiss Zsolt (Eszterő Mária), Kiss László (Eszterő Mária), Dányi Diána (Orosz Sarolta), Oláh Zsuzsanna (Bodor Márta), Fialat Szabina (Plattner Terézia), Norek Regina (Lugosi Márta), Istenes Máté (Bene Márta), Kecskés Árpád (Nagy Márta), Szalontai Bence (Almási Ildikó), Béres Ferenc (Sipka Sarolta), Tatai Sándor (Homoki-Szabó Anikó), Kemény Gábor (Pintér Ilona), Pusker Júlia (Pék Ágnes), Tóth Ildikó (Ligeti Ildikó), Aszódi Anita (Kiss Ilona), Perlaki László (Gyapjas Mária), Pomozi István (Szelei Erzsébet), Pesti Katalin (Farkas Sára), Horváth Piroska (Raffai Cecília), Réfi Attila (Kállai Andrea), Kis Krisztián (Homoki-Szabó Ildikó), Farkas Sándor (Szávai Zsuzsanna), Kovács Ákos (Henkey Erzsébet), Rádi Anikó (Jelenics Anikó), Poór Márta (Kis Ilona), Kása László (Kerék Margit), Benó Berta (Csórián Zsuzsanna), Csontos Gábor (Habran Terézia), Tóth Balázs (Peák Viktória), Kemény Norbert (Kürtösi Zsuzsanna), Rajtmár Ákos (Bonz Gyöngyi), Nagy Zoltán (Tóth Erzsébet), Farkas Ádám (Gyenge Éva), Steiner Pál (Kőrösi Ilona), Szűcs Krisztián (Székely Erzsébet), Orbán Anna (Vidéki Márta), Fazekas Ildikó (Balai Gizella),

Lantos Andrea (Seres Rozália), Szilva Gábor (Rab Mária), Túri Rajmund (Holló Ágnes), Oskolás Imre (Vastyák Márta), Tóth István (Kovács Edit), Szőke Rita (Terebes Éva), Petreczki Roland (Erdélyi Erika), Horváth Márk (Horváth Márta), Krix Anett (Kovács Mária), Németh Diána (Szakál Anett), Kerekes Gábor (Tóth Izabella), Szommer Dávid (Gyarmati Erzsébet), Péter-Héderi Csilla (Rékasi Erika), Bán Nikolett (Fűr Ildikó), Vácsi Norbert (Pulai Ildikó), Konfár László (Konfár Mária).

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTÉK: Bajnóczi Elek és Vancsik Ibo-ly, Volf Ferenc és Németh Noémi, Borbély János és Szigeti Anikó, Schönleber József és Nemes Katalin, Vég Lajos és Nagy Márta, Gere József és Berente Irén, Martinák István és Vas Anikó, Kósa Antal és Lovász Ágnes, Kertész István és Vörösmarti Katalin, Nyúl Mihály és Nyíry Csilla, Békefi Emil és Szabó Ilona, Gál Csaba és Komjáthy Ágnes, Szabadzszállási György és Vácsi Eszter, Szentpéteri Sándor és Oberna Ida, Molnár László és Szekér Szilvia, Szappanos Albert és Kecskés Éva, Kusák István és Pintér Valéria, Czéh Gábor és Máté Tünde, Kardos Tibor és Nagy Katalin, Mészáros Ferenc és Kemenes Anikó, Sántha Gábor és Korpácsi Erika, Nagy Endre és Kasza Irén, Sebők Albert és Tőzsér Judit, Dinók Gyula és Rác Vilma, Balogh Imre és Hegedűs Éva, Gömöri József és Stix Ildikó, Perneki István és Kecskés Ildikó, Kovács László és Csizmadia Ilona, Festő-Hegedűs Sándor és Kenderesi Mária, dr. Fischer László és Maczák Julianna, Bolla Ferenc és Tóth Gabriella, Magyar László és Kalocsai Marianna, Zubornyák Attila és Wéber Stella, Czinger Mihály és Németh Ilona, Adamik Gábor és Rigó Vilma, Kőrmendi Gáspár és Tóth Anikó, Debreceni István és Szabó Edit, Dudás Zsolt és Juhász Anita, Marosi Csaba és Tari Emese, Bitó László és Gudricza Csilla, Teglas János és Dakó Zsuzsanna, Somodi László és Fábian Gabriella, Török Zoltán és Poór Mária, Fekete Zoltán és Udvardi Katalin, Farkas Zoltán és Farkas Andrea, Megyeri Péter és Rigó Katalin, Vincze Vilmos és Molnár Éva, Gálík András és Papp Ildikó, Antal Sándor és Rozenberszki Éva, Vajzer János és Kasza Anita, Pullai Zoltán és Kiss Ibo-ly, Nagy Bálint és Murinai Anikó, Zsadányi László és Polyák Anikó, Túri Zoltán és Horváth Ildikó, Lugosi Flórián és Bódi Ildikó, Tanczos Tibor és Matolcsi Edit, Bozsik László és Csapó Ildikó, Tasi Csaba és Harsányi Ilo-

na, Dani Sándor és Szalai Csilla, Kocsis József és Kállai Rozália, Révész Gyula és Varga Jolán, Vittman Ferenc és Egy Ildikó, Varga István és Sál Gyöngyi, Szijártó István és Borszék Tünde, Hajagos Mihály és Tóth Ibo-ly, Czombos István és Horváth Ildikó, Hatvani László és Erdélyi Melinda, Nyúl-Tóth Tamás és Kovács Anita, Liptai Attila és Ábel Veronika, Fekete György és Horváth Erzsébet, Molnár Csaba és Varga Hajnalka, Tóth Tamás és Papp Ilona, László Sándor és Bende Edit, Csontos István és Szőke Annamária, Péntek Lajos és Kovács Klára, Patyi Péter és Aszódi Ildikó, Bán Tibor és Szabó Erika, Muth Miklós és Rebek Andrea.

MEGHALTAK: Tapodi Lajos, Markov Györgyné Somogyi Mária, Tóth Gergely, Zana Gyula, Horváth Zoltánné Janik Erzsébet, Molnár Antalné Hajnal Julianna, Virág Imre, Polyák József, Tanú Ferencné Kiss Eszter, Somodi Pál, Salánki Ignác, Kósa Pál, Szatmári József, Gáspár Attila, Szabó László, Csorba Imréné Sutus Terézia, Kovács Gyula, Homoki-Szabó József, Szabó Andrásné Poli Ilona, Tajti Istvánné Pulai Mária, Szenási Dezső, Böszén Sándor, Bari István, Patai Sándorné Kurucsa Mária, dr. Kósa Antal, Falusi Józsefné Oláh Krisztina, Gerincy György, Kerekes Istvánné Juhász Ilona, Simigla Pál, Megyes Károly, Csányi Antal, Orgoványi István, Hardi-Szabó József, Kiss Ferenc, Bóbis József, Panik István, Herczeg Jánosné Kalóczy Erzsébet, Dubez Imréné Kókai Etelka, Börönte Istvánné Oláh Mária, Kovács Péter, Nyilas István, Kürti Péter Pálné Hegyi Mária, Kovács Sára, Köszeghy Lajosné Riesz Erzsébet, Illés Lászlóné Kovács Anna, Bódis Ferenc, Jó Sándorné Farkas Magdolna, Berta Mihályné Palkovics Margit, Sándor Istvánné Liptai Márta Erzsébet, Zsiga Albertné Onodi Teréz, Opavszki Mihályné Sulyok Mária, Almási István, Rebek Józsefné Szabó Mária, Szabó Béláné Bodor Ilona, Hancz Györgyné Marikovszki Jolán, Tasnádi Lászlóné Greskovics Erzsébet, Szlávik Károlyné Baranyi Anna, Tóth János, Domokos Ferencné Panca Ilona, Kordás István, Dombóvári József, Börönde Pálné Bujdosó Julianna, Viszok Istvánné Nagy Irén, Mészáros István, Dani Sándorné Horváth Julianna, Gyulai Lászlóné Szabó Mária, Kálmán Józsefné Simon Irén, Mőc-za Istvánné Tóth Rozália, Fehér Mária, Nagy Lászlóné Klébert Ilona, Trombitás Lajos.

KADA ELEK polgármester hosszú ideje harcolt az új állomásépületért, de az államvasutak vezetőjével nem tudott dűlőre jutni. Amikor 1911 júliusában a nagy földrengés után Khuen Héderváry Károly miniszterelnök Kecskemétre érkezett a pusztulást megtekinteni, kíséretében volt Marx János államvasúti elnökgazgató is. Legelőször az államvasúti épületeket tekintették meg, de a megrongálódott állomásépületek helyett új építkezésre akkor sem mutatkozott hajlandóság az igazgatóságban. Kada bosszankodott, de nem szólt semmit. Amikor az állomástól a sétaterén át a város felé jöttek, Katona József szobra előtt is megálltak, és Marx János ezt a megjegyzést tette:

— Ugy látszik, mintha a szobor is megmozdult volna, és most a város felé, befelé nézne.

— Igen — mondta Kada Elek — ... (folytatás a rejtvényben).

VÍZSZINTES: 1. A folytatás első része (z. b.: M, A, T, Ú). 12. Egysejtű vagy fagocita jelzője. 13. Borongós hangulatú költemény. 14. Bél betűi keverve. 15. Az új húrja. 17. Mogorva. 18. Kedvelt gépkocsimárka. 20. „A” jókedv. 22. Kettős betű. 23. Vél, gondol, tájszóval. 25. Német férfinév. 27. Római 1100. 29. Pl. Raffai Sarolta. 31. Díszes ülőhely. 23. Álmos ember teszi. 35. Semmikor. 37. Egyik legnagyobb költőnk. 38. Ördögien gonosz. 40. Keserű gúny.

FÜGGŐLEGES: 2. Hamburgnál ömlik az Északi-tengerbe. 3. Sor. 4. Ukáz egyenműi. 5. Neue Berleiner Illustrierte, rövid. 6. Érthetővé, világossá tesz. 7. Kine-

vezést jóváhagy. 8. Talmi. 9. Ijedt. 10. Klasszikus én. 11. Bányásztelepülés a Bakonyban. 12. A folytatás befejező része (z. b.: O, É, E, I). 16. Angol férfinév. 19. Alumíniummal von be. 21. Vés. 24. Jegyez. 26. Strauss NSZK-beli politikus egyik személyneve. 28. Ízeltlábúak páros érzékszerve. 30. Japán drámai műfaj. 32. Az északi germánok egyik főistene. 34. Részben kitűnő! 36. Erbium és nitrogén. 39. Tiltószó. 41. Bólé egyenműi.

Bátori Géza

Beküldendő: a vízszintes 1. és a függőleges 12. sz. sor, október 15-éig a Kecskeméti Szemle 6001 Kecskemét, Kossuth tér 1. címére.

A Kecskeméti Szemle szeptemberi számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: vízszintes 4.: Amíg én tanítom őket; függőleges 1.: nem is fognak többet tudni. A helyes megfejtésért 100,— Ft-os könyvtalványt nyertek: Borsody Tiborné, Kecskemét, Lóverseny u. 3. V/15., Nagy Nándor, Kecskemét, Ballószög 412. pf. 3662, Nyúl Péterné, Kecskemét, Petőfi Sándor u. 9. IV/67.